

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ลาดกระบัง

การศึกษากระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา
Studying on Student Newspaper Production Operation

โกสินทร์ อินพุ่ม
คุณาวุฒิ พุฒซ้อน
พ.ศ. 2548

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

DEPARTMENT OF AGRICULTURAL TECHNIQUE, FACULTY OF AGRICULTURAL TECHNOLOGY
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษากระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา
Studying on Student Newspaper Production Operation

T099494

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปพ. เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วิศวกรรมเกษตร)

ท ๑๐๐๓ ก

พ.ศ. ๒๕๔๘

๒๕๔๘

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน.....

99494

วันที่.....

๒๕๔๘

เอกสารที่ส่งมอบไปสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง

การศึกษากระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา
Studying on Student Newspaper Production Operation

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร

เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2548

.....
นายโกสินทร์ อินพุม

ผู้วิจัย

.....
นายคุณาวุฒิ พุฒซ้อน

ผู้วิจัย

.....
อาจารย์ ฤณอมรพล สีหะกุลัง

น.บ.(นิติศาสตร์) M.A.(Mass Communication)

ประธานกรรมการสอบปัญหาพิเศษ

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมารณ์ ชันธ์ศรี

ค.บ., ค.ม. (สัตวศาสตร์)

หัวหน้าภาควิชาเทคนิคเกษตร

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุขุมารณ์ ชันธ์ศรี

ค.บ., ค.ม. (สัตวศาสตร์)

กรรมการสอบปัญหาพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา
โดย : นาย โกสินทร์ อินพุ่ม , นายคุณาวุฒิ พุฒซ้อน
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)
สาขาวิชาเอก : นิเทศศาสตร์เกษตร
ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(อาจารย์ ทัศนอมวอล สีหะกุลัง)

27 / พ.ค. / 48

การศึกษาระบบการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษามีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระบบการผลิตเผยแพร่หนังสือพิมพ์นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หนังสือพิมพ์นักศึกษาและปัญหาอุปสรรคที่พบในด้านต่างๆ การศึกษางานวิจัยชิ้นนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร และสำรวจแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Group Discussion and Depth Interview) โดยการสัมภาษณ์ อดีตบรรณาธิการหนังสือพิมพ์นักศึกษา 4 ฉบับ คือ บรรณาธิการหนังสือพิมพ์สารสัมพันธ์(สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯลาดกระบัง) บรรณาธิการหนังสือพิมพ์จันทร์เกษมโพสต์(มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม) บรรณาธิการหนังสือพิมพ์นิสิตนักศึกษา(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) และบรรณาธิการบริหารหนังสือพิมพ์หอข่าว(มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย) นำมาวิเคราะห์และประมวลผล ซึ่งสามารถจำแนกได้เหตุผลของการผลิตได้ 2 ประเด็น คือ การผลิตที่เกิดจากหลักสูตรของสาขาวิชาวารสารศาสตร์และการผลิตที่ไม่ได้อยู่ในหลักสูตรของสาขาวิชาวารสารศาสตร์ และยังพบว่าหนังสือพิมพ์อุดมศึกษาล้วนแล้วแต่มีวัตถุประสงค์ที่คล้ายกันคือ เพื่อฝึกปฏิบัติ เพื่อฝึกประสบการณ์ และเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ในส่วนของระบบการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษานั้นอาจแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่การเตรียมต้นฉบับ คือ การเตรียมต้นฉบับทั้งต้นฉบับภาพ และต้นฉบับข้อความ การจัดพิมพ์ คือ ขั้นตอนก่อนพิมพ์ และขั้นตอนหลังพิมพ์ ส่วนในรูปแบบของการกระจายและประชาสัมพันธ์ไปสู่กลุ่มเป้าหมายนั้น คือ การขาย การแจกจ่ายและการเผยแพร่ในเวปไซด์ โดยส่วนใหญ่จะเน้นประชาสัมพันธ์ภายในสถาบันของตนเอง แนวโน้มของหนังสือพิมพ์นักศึกษานั้นจะคาดว่าจะได้รับความนิยมมากขึ้นกว่าเดิม ทั้งจากนักศึกษาสถาบันและผู้บริหารของสถาบันเองด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

"มันเกือบจะล้มมันเหนื่อยมันล้าเหมือนแทบขาดใจ เดินมาจนท้อไม่เจอจุดหมาย ปลายทางที่ฝัน จะกลับตีหม้อถ้าเดินต่อไปยากเย็นขนาดนั้นยังถามใจ ตลอดชีวิตฉันเจอในสิ่งที่คิด หรือมันจะเป็นอะไรที่ผิดแต่ฉันเองยังหลงทาง ชีวิตมันต้องเดินตามหาความฝัน หกล้มคลุกคลาน เท้าไห้อ มันจะไปจบที่ตรงไหน แต่จะยังงี้ก็ต้องไปให้ถึง ที่สุดหากมันจะไม่คุ้มแต่มันก็ดียังน้อยได้ จดจำว่าครั้งหนึ่งได้เคยก้าวไป" สารภาพตามตรงว่าด้วยปัญหาที่มีในปัญหาพิเศษฉบับนี้นั้นมีมาก เหลือเกิน หลายครั้งที่ท้อ หลายครั้งที่หมดกำลังใจ แต่บทเพลงและสายรัดข้อมือที่เขียนคำว่า "ศรัทธา" ล้วนแล้วแต่มีส่วนช่วยให้พลังใจข้าพเจ้าเสมอมาทุกครั้งในเวลาที่ต้องท้อแท้

ปัญหาพิเศษฉบับนี้คงจะไม่อาจสมบูรณ์ได้ถ้าปราศจากความกรุณาจากท่าน อาจารย์ ทัศนอมนวล สีหะกุลัง อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษฉบับนี้ ท่านดูแลปัญหาพิเศษฉบับนี้ประหนึ่ง เสมือนว่าปัญหาพิเศษฉบับนี้เป็นงานของท่านเอง ท่านช่วยเหลือในการตรวจเอกสารและให้ คำแนะนำอย่างละเอียดด้วยใบหน้าที่มีรอยยิ้มอยู่เสมอ และท่านอาจารย์อีกท่านหนึ่งที่ทำให้ ความหวังในเรื่องของปัญหาพิเศษของข้าพเจ้าเสมอมาก็คือ ท่านอาจารย์ สุขุมภรณ์ ชันธิศรี ท่านจะ คอยถามไถ่ให้คำแนะนำในเรื่องของปัญหาพิเศษอย่างละเอียดเสมอ ด้วยน้ำเสียงที่เต็มไปด้วย ความหวังใจ และข้าพเจ้าก็สามารถที่จะกล่าวได้อย่างเต็มปากว่าปัญหาพิเศษฉบับนี้กว่าครึ่งลุล่วง ได้ด้วยความกรุณาจากท่านทั้งสอง

และที่จะขาดไม่ได้ที่จะเอ่ยคำขอบคุณก็คือทุกกำลังใจจากคนรอบข้างที่มีให้เสมอมาไม่ว่า จะเป็นท่านอาจารย์ในภาควิชา เพื่อนๆ พ่อแม่ คนรอบข้างหรือแม้กระทั่งสุนัขที่บ้านก็ตาม สิ่ง เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีส่วนช่วยให้กำลังใจข้าพเจ้าเสมอมา ข้าพเจ้าคงจะไม่มีอะไรตอบแทนไปได้ มากกว่าคำว่าขอบคุณ ขอขอบคุณ แล้วก็ขอบคุณครับ

โกสินทร์ อินพุ่ม

คุณาวุฒิ พุฒซ้อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญภาพ	(ก)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	2
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
ประเภทและลักษณะทั่วไปของหนังสือพิมพ์	4
บทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์	5
ประเภทของหนังสือพิมพ์	5
ความหมายและคุณลักษณะของข่าว	7
ความหมายของข่าว	7
แนวคิดและทฤษฎีของการจัดทำหนังสือพิมพ์	9
ทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบทางสังคม	9
องค์กรและกระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์	23
กระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์	25
ความหมายของหนังสือพิมพ์นักศึกษา	30
จุดมุ่งหมายของหนังสือพิมพ์นักศึกษา	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์นักศึกษา	41
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
ประชากร	43
กลุ่มตัวอย่าง	45
เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์	46
วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และนโยบายในการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา	47
กระบวนการผลิต	49
วิจารณ์ผล	56
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย	
สรุปผลการวิจัย	58
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	58
ข้อเสนอแนะจากการดำเนินการวิจัย	59
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษา	
ภาคผนวก ข. ตัวอย่างหนังสือพิมพ์นักศึกษา	
ประวัติผู้วิจัย	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษานั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แบบจำลองผู้เฝ้าประตูของ ดี เอ็ม ไวท์	16
ภาพที่ 2 แบบจำลองการแสดงการจัดระเบียบวาระข่าวสาร	20
ภาพที่ 3 เครื่องพิมพ์ระบบออฟเซต	28
ภาพที่ 4 ระบบการพิมพ์ออฟเซตปัจจุบัน	28
ภาพที่ 5 กระบวนการพิมพ์ระบบออฟเซตในอนาคต	29
ภาพที่ 6 ภาพรางวัลเล็กน้อยในไร่ส้ม	38
ภาพที่ 7 ภาพรางวัลพิราบน้อย	39
ภาพที่ 8 แสดงโครงสร้างการจัดผังองค์กร	49

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

ความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากปัจจุบันนี้ลือกันว่ามียุคทองมากมายต่อยุคสมัย เรียกได้ว่ามีอิทธิพลทั้งในด้านความคิด ความอ่าน ค่านิยม อารมณ์ความรู้สึกของประชาชน ดังนั้นเราจึงสังเกตเห็นได้ว่าสื่อได้ถูกออกแบบ และสร้างสรรค์มากมายหลายประเภทด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น สื่อวิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์หรือแม้กระทั่งสื่ออินเทอร์เน็ตเองก็ตาม ต่างล้วนแล้วแต่ถูกคิดค้นสร้างสรรค์และประดิษฐ์ออกมาเพื่อรองรับความต้องการของผู้คน อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองของความเร็วของโลกยุคปัจจุบันอีกด้วย

เมื่อมองแยกย่อยออกมาถึงเรื่องสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์นั้นก็นับว่ามีความสำคัญไม่แพ้สื่อในรูปแบบอื่นๆ เช่นกัน แม้ว่าสื่อสิ่งพิมพ์นั้นค่อนข้างจะมีข้อจำกัดและถูกลดบทบาทลงก็ตามแต่ทว่าสื่อสิ่งพิมพ์ก็ยังถือว่าได้รับความนิยมเป็นอันดับต้นๆในบรรดาสื่อด้วยกัน และสื่อสิ่งพิมพ์ที่แพร่หลายมากที่สุด มีความสำคัญและสามารถรองรับข่าวสารได้มากที่สุดคงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าสิ่งนั้นคือสื่อหนังสือพิมพ์นั่นเอง ถ้าจะให้ให้นับกันเป็นจำนวนจริงๆต้องถือว่าในแต่ละวันนั้นหนังสือพิมพ์ถูกผลิตขึ้นมาเป็นจำนวนมหาศาลทีเดียว อีกทั้งหนังสือพิมพ์เองก็เป็นสื่อที่ถือได้ว่าจับไว และง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลอีกด้วยดังนั้นคงไม่แปลกอะไรที่หนังสือพิมพ์ถือเป็นสื่อที่มีความสำคัญมากในยุคปัจจุบัน

ในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงส่วนใหญ่ หนังสือพิมพ์นักศึกษาถือได้ว่าเป็นหน้าตาของสถาบันการศึกษาก็ว่าได้ หนังสือพิมพ์นักศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นได้ถูกผลิตขึ้นด้วยเหตุผลหลากหลายประการด้วยกัน เช่น เพื่อลดความเอกเทศภายในสถาบัน เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในสถาบัน หรือเพื่อฝึกทักษะของนักศึกษาในสาขานิเทศศาสตร์ เป็นต้น ในสาขาวิชาวารสารศาสตร์ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่เน้นการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษาได้บรรจุไว้ในหลักสูตรเพื่อการฝึกปฏิบัติ โดยหนังสือพิมพ์ที่ค่อนข้างมีชื่อเสียงมานานและหนังสือพิมพ์นักศึกษาเปรียบเป็นสิ่งเชิดหน้าชูตาตาสถาบันมาอย่างยาวนานก็คือ หนังสือพิมพ์นิสิตนักศึกษาสาขาวิชาวารสารศาสตร์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้ส่งผลให้มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพร้อมที่จะสนับสนุนงบประมาณในด้านหนังสือพิมพ์ให้กับสาขาวิชาวารสารศาสตร์ตลอดมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้ในการผลิตหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนั้นถือว่าเป็นการฝึกฝนและส่งเสริมในทักษะในหลายๆด้านของการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา เช่น การฝึกทักษะด้านการหาข่าว เขียนข่าว การทำต้นฉบับ กระบวนการพิมพ์ การบริหารจัดการและการเผยแพร่ด้วยกัน รวมทั้งฝึกฝนการบริหารจัดการด้วย

กระบวนการผลิตและเผยแพร่หนังสือพิมพ์นักศึกษาจัดว่าเป็นสื่อที่น่าสนใจทั้งในส่วนของเนื้อหาและวิธีการผลิตแต่เป็นที่น่าเสียดายที่ยังไม่มีผู้รวบรวมข้อมูลหรือรายละเอียดของหนังสือพิมพ์นักศึกษาเพื่อให้ความรู้สำหรับเผยแพร่แก่ผู้สนใจ หรือเป็นแหล่งค้นคว้าในเชิงวิชาการ ดังนั้นนักศึกษาจึงเห็นถึงความสำคัญของการรวบรวมข้อมูลในเรื่องกระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา ซึ่งคาดว่าจะประโยชน์ในแง่ของการนำไปประยุกต์ใช้ในงานที่ตรงตามสาขาของผู้ศึกษาในสถานศึกษาต่างๆ และเป็นการเผยแพร่ข่าวสารหรือความรู้แก่เกษตรกรอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้การศึกษาเรื่องหนังสือพิมพ์นักศึกษายังช่วยเอื้อประโยชน์ไปในทางวิชาการแก่นักศึกษาสาขาวิชานิเทศศาสตร์เองอีกด้วย โดยในการศึกษานี้ได้จำกัดขอบเขตของการศึกษาเฉพาะกระบวนการผลิต การประชาสัมพันธ์ รวมถึงอุปสรรคและปัญหาของหนังสือพิมพ์นักศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญของการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษาทั้งสิ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษากระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หนังสือพิมพ์นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในด้านต่างๆของหนังสือพิมพ์นักศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงกระบวนการผลิตและการเผยแพร่หนังสือพิมพ์นักศึกษาอันเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาสถาบันอื่นๆที่สนใจจะผลิตในสถาบันของตนเอง
2. ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในกระบวนการผลิตและเผยแพร่หนังสือพิมพ์นักศึกษา
3. เป็นแหล่งค้นคว้าแก่ผู้สนใจศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์นักศึกษา

ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา

ศึกษากระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา ในขั้นตอนการผลิตรวมถึงการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และปัญหาอุปสรรคในการผลิตจากนักศึกษาของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

หนังสือพิมพ์ หมายถึง เครื่องมือการสำรวจ และการให้ความเข้าใจจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยการแจ้งข่าวที่แน่นอน และเป็นจริงให้ประชาชนทราบ บางครั้งความจริงอาจต้องใช้เวลาในการเปิดเผยแต่เมื่อใดเปิดเผยแล้วก็ต้องเป็นความจริงที่แน่นอน และทันเหตุการณ์

นักศึกษา หมายถึง บุคคลที่เข้าศึกษาหาความรู้ในสถาบันต่างไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะต่างๆ เพื่อนำไปใช้งานจริงในสาขาอาชีพได้

หนังสือพิมพ์นักศึกษา หมายถึง หนังสือพิมพ์ที่แจ้งข้อมูลข่าวสารภายในสถาบัน โดยนักศึกษาเป็นผู้จัดทำและเผยแพร่

กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง กลุ่มที่ผู้ทำวิจัยได้ไปสัมภาษณ์เพื่อศึกษาในการผลิตและการเผยแพร่หนังสือพิมพ์นักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

(Literature Review)

ในการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดและกระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา ผู้วิจัยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ในปัจจุบัน เพื่อสามารถนำไปวิเคราะห์และเปรียบเทียบกับกระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษานอกจากนี้ ในส่วนเนื้อหาของหนังสือซึ่งเป็นส่วนสำคัญอีกส่วนหนึ่งนั้น ผู้วิจัยได้ค้นคว้าทฤษฎีรวมถึงแนวคิดต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นแนวทางโดยมีการนำข้อมูลมาจากหนังสือหรือเอกสารทางวิชาการบางส่วน รวมถึงข้อมูลที่ค้นคว้าได้จากสื่ออินเทอร์เน็ต นำมาเสนอซึ่งแบ่งได้เป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. ประเภทและลักษณะทั่วไปของหนังสือพิมพ์
2. ความหมายและคุณลักษณะของข่าว
3. แนวคิดและทฤษฎีของการจัดทำหนังสือพิมพ์
4. องค์ประกอบและการทำงานทางการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์
5. กระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์
6. ความหมายของหนังสือพิมพ์นักศึกษา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ประเภทและลักษณะทั่วไปของหนังสือพิมพ์

คำจำกัดความของหนังสือพิมพ์ อาจกล่าวได้หลายแง่อย่างกว้างขวางตามทัศนะและความเข้าใจของบุคคล คำจำกัดความของหนังสือพิมพ์มีผู้ให้ความเห็นและทัศนะไว้

Stephen Leslie ให้จำกัดความไว้ว่า "หนังสือพิมพ์ คือ ส่วนประกอบของการเขียนและการบรรยายความหมายให้กับผู้ซึ่งไม่เข้าใจ"

Hodgin Eric แห่งหนังสือพิมพ์ Time Magazine ให้คำจำกัดความไว้ว่า "หนังสือพิมพ์นั้นถือว่าเป็นเครื่องมือการสำรวจและการให้ความสนใจจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยการแจ้งข่าวที่แน่นอนและเป็นจริงให้ประชาชนทราบบางครั้งความจริงอาจต้องใช้เวลาในการเปิดเผยแต่เมื่อใดเปิดเผยแล้วก็ต้องเป็นความจริงที่แน่นอน"

Good V. Carter ให้ความหมายหนังสือพิมพ์ไว้ว่า "คือสิ่งตีพิมพ์ออกตามรายเวลาที่กำหนดติดต่อกันไปเป็นลำดับ มีลักษณะเป็นกระดาษขนาดใหญ่จำนวนหลายแผ่น พับได้"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดมุ่งหมายเพื่อเสนอข่าวสารและสิ่งที่น่าสนใจทั่วไป ตามปกติกำหนดออกมาเป็นวัน รายสัปดาห์ แต่ถ้าวเพื่อการศึกษาก็จะออกเป็นรายปักษ์ หรือรายเดือนก็ได้

ชวรัตน์ ชาญชัย (2520) กล่าวว่า หนังสือพิมพ์คือ หนังสือบอกข่าวรวมตั้งแต่หนังสือข่าวฉบับย่อยๆ ทำด้วยฝีมือของคนเพียง 2 - 3 คน ไปถึงหนังสือพิมพ์ระดับชาติที่ออกในเมืองใหญ่ๆ มีคนงานเป็นร้อยเป็นพันคน หนังสือพิมพ์อาจจะออกเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายปักษ์ หรือรายเดือนก็ได้ หนังสือพิมพ์ประกอบไปด้วยตัวพิมพ์ หมึกพิมพ์ และกระดาษพิมพ์

จากคำนิยามต่างๆข้างต้นพอสรุปได้ว่าหนังสือพิมพ์คือสิ่งตีพิมพ์ที่ออกตามระยะเวลาที่กำหนดติดต่อกันไปเป็นลำดับ รวบรวมและบรรจุไว้ด้วย ข่าว บทความ วิจารณ์ ภาพข่าว ภาพล้อ และสารคดีต่างๆ รวมทั้งสารคดีเกี่ยวกับข่าว หนังสือพิมพ์อาจจะออกเป็น รายวัน รายสัปดาห์ รายปักษ์ หรือรายเดือนก็ได้

บทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ในสังคมมีหน้าที่หลักอยู่ 4 ประการ ได้แก่

1. ให้ข่าวสาร (To Inform)
2. ให้ข้อเสนอแนะ (To Give Opinion)
3. ให้ความบันเทิง (To Entertain)
4. เป็นสื่อในการโฆษณา (To Advertise)

และในหลักทั้ง 4 ประการนี้ สุภา ศิริมานนท์ (2528) หน้าที่ที่สำคัญคือ การรายงานข่าว หนังสือพิมพ์จะต้องเสนอข่าวประเภทต่างๆ เพื่อรับใช้สังคม ทั้งทางด้านความรู้และภูมิปัญญา ทั้งนี้เนื่องจากหนังสือพิมพ์จัดเป็นสถาบันสาธารณะที่มีบทบาทต่อสาธารณชน ซึ่งบทบาทเหล่านี้ ได้แก่

1. บทบาทในการแสดงสาธารณชน (Expressing Public Opinion) ในกรณีที่สาธารณชนมติปรากฏขึ้นแล้ว
2. บทบาทในการชี้นำสาธารณชน (Guiding Public Opinion)
3. บทบาทในการสร้างสรรค์สาธารณชน (Greating Public Opinion)

ประเภทของหนังสือพิมพ์

ดรุณี หิรัญรักษ์ (2529) โดยบทบาทหน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์คือ การรายงานข่าวสารทุกประเภท เพื่อรับใช้สังคม ซึ่งมีความกว้างใหญ่ ซับซ้อน และประกอบไปด้วยบุคคล ต่างเพศ วัย

การศึกษา และต่างความสนใจ หนังสือพิมพ์ที่ดีจึงมักจะมีนโยบายในการเสนอข่าวสารของตนเองไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพื่อผลิตหนังสือพิมพ์ให้สอดคล้องกับนโยบายของตนอย่างมีคุณภาพ ดังนั้นจึงอาจจะแบ่งประเภทของหนังสือพิมพ์ได้ดังนี้

1.1 แบ่งตามเนื้อหา ได้แก่

1.1.1 หนังสือพิมพ์ทั่วไป

1.1.2 หนังสือพิมพ์เฉพาะกลุ่ม

1.2 แบ่งตามจำนวนจำหน่าย ขนาด และทิศทาง ของหนังสือพิมพ์

1.2.1 หนังสือใหญ่รายวันในเมืองหลวง เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ฯลฯ

1.2.2 หนังสือพิมพ์รายวันขนาดกลางและขนาดเล็ก ได้แก่ แนวหน้า ข่าวสด ฯลฯ

1.2.3 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

1.2.4 หนังสือพิมพ์ชุมชนรายสัปดาห์

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร(2533) กล่าวว่า ในด้านของจำนวนจำหน่าย แบ่งหนังสือพิมพ์เป็น 2 ระดับ คือ

1. หนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่ เช่น หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ สยามรัฐ มติชน และแนวหน้า เป็นต้น

2. หนังสือพิมพ์ขนาดเล็ก ส่วนมาก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ที่ดำเนินการกิจการตามภูมิภาค หรือที่เรียกว่า หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

1.3 แบ่งตามหลักวิชาการวารสารศาสตร์ ได้แก่

1.3.1 หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ

หนังสือพิมพ์ประเภทนี้มุ่งให้ความสำคัญต่อข่าวสาร ที่เน้นหนักทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่เรียกว่า ข่าวหนัก (Hard News) รูปแบบการจัดหน้ามักจะเรียบๆ การพาดหัวข่าวและความนำของข่าวมักจะใช้ตัวพิมพ์ที่เรียบแต่มีขนาดต่างกัน มักมีภาพประกอบไม่มากนัก ไม่นิยมใช้สีสันที่ฉูดฉาด จำนวนจำหน่ายของหนังสือพิมพ์มักน้อยกว่าประเภทประชาชนนิยม แต่ผู้อ่านมักเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาค่อนข้างสูงอาจกล่าวได้ว่าหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพของประเทศไทยได้แก่ หนังสือพิมพ์มติชน และสยามรัฐ (กัณฑ์มา ธนะโสภณ ,2530)

1.3.2 หนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนนิยม

หนังสือพิมพ์ประเภทนี้มักจะเสนอเนื้อหาสาระที่คนทุกระดับอ่านได้ เช่น ข่าวประเภทเร้าอารมณ์ ตื่นเต้น ข่าวที่มโนขยัสนใจ ที่เรียกว่า ข่าวเบา (Soft News) หนังสือพิมพ์ประเภทนี้ให้ความสำคัญแก่ ข่าวเศรษฐกิจและการเมืองด้วยเหมือนกัน แต่ในระดับที่น้อยกว่าข่าวประเภทเร้าอารมณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบการจัดหน้าจะเน้นด้านการดึงดูดความสนใจ และเร้าอารมณ์ผู้อ่าน เช่น นิยมใช้พาดหัวข่าวขนาดใหญ่ การมีภาพประกอบหลายภาพ และอาจมีการล้อมกรอบด้วยสีเส้นต่างๆ เพื่อดึงดูดความสนใจ ยอดจำหน่ายของหนังสือพิมพ์มักค่อนข้างสูง หนังสือพิมพ์ประเภทนี้ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ เป็นต้น

สำหรับในประเทศไทยนั้นยังอาจจะแบ่งประเภทของหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งประเภทจากหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพและหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมได้แก่ หนังสือพิมพ์ประเภทผสมผสาน

1.3.3 หนังสือพิมพ์ประเภทผสมผสาน

ได้แก่ หนังสือพิมพ์หน้าแรกคล้ายประชานิยม เช่น มีภาพข่าวมาก มีสีเส้นสะดุดตามีพาดหัวใหญ่ และเสนอข่าวเบา ในขณะที่เดียวกันเนื้อหาภายในเล่มจะมีสาระ และให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองซึ่งหนักและมีสาระมากกว่าหนังสือพิมพ์ประชานิยมทั่วไป หนังสือพิมพ์เหล่านี้ได้แก่ หนังสือพิมพ์แนวหน้าและบ้านเมือง

2 .ความหมายและคุณลักษณะของข่าว

ในการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์นั้น ผู้สื่อข่าวสามารถรายงานข่าวได้โดยใช้ตัวอักษรในการเขียนข่าวและใช้ภาพถ่าย ได้แก่ ภาพข่าว และเนื่องจากข่าวต่างๆ ในสังคมเกิดขึ้นอย่างมากมาย ผู้สื่อข่าวและบรรณาธิการ จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบมโนทัศน์ของข่าวอย่างถ่องแท้ เพื่อให้การสื่อข่าวมีประสิทธิภาพ

ความหมายของข่าว

ข่าว คือ สิ่งที่น่าสนใจ

ข่าว คือ เหตุการณ์ที่สำคัญ

ข่าว เหมือนปลาต้องสด

ข่าว คือ เหตุการณ์ ข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็นที่ประชาชนสนใจ

ข่าว คือ สิ่งที่บรรณาธิการเลือกมาเสนอต่อผู้อ่าน

ข่าว คือ เหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อเร็วๆนี้

ข่าว คือ รายงานเหตุการณ์ปัจจุบันที่มีความยุติธรรม สมดุล ทันเหตุการณ์ ถูกต้อง กะทัดรัด และเที่ยงตรง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากคำจำกัดความของข่าว ชวรัตน์ เชิดชัย (2520) พอจะสรุปได้ว่า ข่าวคือ รายงาน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ เหตุการณ์นั้นเป็นเหตุการณ์ที่เป็นความจริง (Facts) น่าสนใจ (Interest) และบรรณาธิการคัดเลือกรายงานเป็นข่าวไปสู่ผู้อ่าน (Readers)

เมื่อผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ มีความเข้าใจถึงมโนทัศน์ของข่าวอย่างดีแล้ว ก่อนที่จะเลือกรายงานข่าวใดหรือไม่ ยังต้องคำนึงถึงปัจจัยดังต่อไปนี้

1. คุณสมบัติของข่าว ได้แก่ คุณสมบัติต่างๆที่ทำให้ข่าวมีคุณภาพ คุณสมบัติเหล่านี้ได้แก่ ความถูกต้อง (Accurate) ความสมดุล (Balance) ความเป็นกลาง (Objectivity) ข่าวนั้นควรสั้น กระชับ ชัดเจน (Concise and Clear) และเป็นข่าวที่มีความสดทันต่อเหตุการณ์ (Recentness)
2. องค์ประกอบที่ทำให้ข่าวน่าสนใจ การที่มีผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ พิจารณาว่าข่าวใดน่าสนใจมากน้อยเพียงใด เหมาะสมที่จะนำมาถ่ายทอดต่อไปหรือไม่นั้น พิจารณาจากองค์ประกอบดังนี้
 - 2.1 ความรวดเร็ว (Immediacy) ได้แก่ การรายงานข่าวอย่างรวดเร็วนับจากระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น
 - 2.2 ความใกล้ชิด (Proximity) ได้แก่ การพิจารณาว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีความใกล้ชิดกับผู้อ่านมากน้อยเพียงใด
 - 2.3 ความเด่น (Prominence) ความเด่นของบุคคล ความเด่นของสถานที่ หรือเวลาที่เด่นของเหตุการณ์ย่อมทำให้ข่าวนั้นน่าสนใจ
 - 2.4 ผลกระทบกระเทือน (Consequence) เหตุการณ์ที่มีผลกระทบกระเทือนต่อประชาชนมากกว่า ย่อมได้รับความสนใจมากกว่า
 - 2.5 ความแปลกประหลาด (Oddity) ได้แก่ เหตุการณ์ที่ผิดปกติจากธรรมดา
 - 2.6 ความมีเงื่อนงำ (Suspense) ได้แก่ เรื่องที่มีความสลับซับซ้อนประชาชนย่อมสนใจว่าเหตุการณ์นั้นจะคลี่คลายอย่างไร
 - 2.7 ความขัดแย้ง (Conflict) ได้แก่ การต่อสู้กันทั้งในด้านความคิดและการกระทำ เช่น การเรียกร้องสิทธิต่างๆ การปล้น การกีฬา ฯลฯ
 - 2.8 องค์ประกอบทางเพศ (Sex) ความเคลื่อนไหวของบุรุษ สตรี ที่ไม่เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม ย่อมได้รับความสนใจ
 - 2.9 อารมณ์ (Emotion) ได้แก่ เหตุการณ์ที่ผู้อ่านๆแล้วเกิดอารมณ์สะเทือนใจ ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจอยากจะทำให้ความช่วยเหลือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. แนวคิดและทฤษฎีของการจัดทำหนังสือพิมพ์

ในการศึกษาคำนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมทฤษฎี แนวคิด ที่เกี่ยวข้องเพื่ออธิบายและวิเคราะห์ผล การศึกษา ดังนี้

1. ทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบทางสังคม
2. ทฤษฎีผู้เฝ้าประตูข่าวสาร
3. ทฤษฎีการจัดระเบียบวาระข่าวสาร

1. ทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบทางสังคม

เฟรด เฮส ซีเบอร์ท์ (2513) กล่าวว่า การเสนอข่าวของสื่อมวลชนไทยในปัจจุบัน มี อิศระและเสรีภาพภายใต้ข้อจำกัดตามบทบัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มีการกำหนดสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนได้อย่างกว้างขวาง ในขณะที่เดียวกันการทำ หน้าที่ของสื่อมวลชนโดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์จะต้องอยู่ภายใต้กรอบของระบบควบคุมตนเองซึ่ง เป็นการแสดงความรับผิดชอบและสร้างจิตสำนึกให้กับผู้ปฏิบัติงานในหนังสือพิมพ์และมีพื้นฐาน มาจาก ทฤษฎีสื่อสารมวลชนว่าด้วยความรับผิดชอบทางสังคม (Social Responsibility Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้ได้เกิดขึ้นมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 20 โดยพัฒนามาจากทฤษฎีอิสรภาพนิยม (Libertarian Theory) เพราะทฤษฎีอิสรภาพนิยมไม่เคยรับรองว่าสาธารณชนมีสิทธิในการ รับทราบไม่เคยกำหนดว่าเจ้าของหนังสือพิมพ์จะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคม จึ่งเกิด กระแสการเรียกร้องให้สื่อมวลชนออกมาแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ภายใต้ข้อสมมุติฐานที่ว่าเสรีภาพ นั้นย่อมมีพันธะต่างๆผูกพันอยู่และหนังสือพิมพ์ซึ่งมีสถานะอภิสิทธิ์ก็จะต้องมีพันธะที่ต้องมีความ รับผิดชอบต่อสังคม ตามหน้าที่สำคัญของสื่อมวลชนในสังคม โดยกำหนดภารกิจหลักสำหรับ หนังสือพิมพ์ไว้ดังนี้

1. สนับสนุนระบบการเมืองด้วยการเสนอข่าวสาร การอภิปราย การโต้แย้งเกี่ยวกับ กิจกรรมต่างๆของส่วนรวม
2. เพิ่มพูนสติปัญญาของสาธารณชนเพื่อให้มีความสามารถปกครองตนเอง
3. ปกป้องสิทธิต่างๆของปัจเจกชนด้วยการทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมรัฐบาล
4. สนับสนุนระบบเศรษฐกิจ คือ จัดให้ผู้ซื้อและผู้ขายสินค้าและบริการต่างๆมาพบกัน ด้วยการใช้สื่อโฆษณา
5. ให้ความบันเทิง
6. รักษาการในฐานะทางการเงินของตนเองให้มั่นคงพอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวคิดของทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคมนั้น เห็นว่าเสรีภาพย่อมมีพันธะผูกพัน ในขณะที่ทฤษฎีอิสรภาพนิยม ได้ถือกำเนิดมาจากเสรีภาพในเชิงลบ เป็นเสรีภาพจากข้อกำหนดภายนอกซึ่งตรงกันข้ามกับทฤษฎี ความรับผิดชอบทางสังคมที่มีแนวคิดของเสรีภาพ ในเชิงบวก โดยมองว่าผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนต้องมีหน้าที่รับผิดชอบต่อสังคม การตอบสนองต่อความต้องการต่างๆ ของสังคมได้เพียงใด ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบต่างๆของสื่อมวลชนด้วย ดังนั้นสื่อมวลชนตามทฤษฎีนี้จะต้องมีสำนึกและตระหนักในหน้าที่ที่จะอุทิศตนเองเพื่อรับใช้สังคม อันถือว่าเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่ผูกพัน(สิริทิพย์ ชันสุวรรณ , 2539)

ทฤษฎีความรับผิดชอบทางสังคมเป็นผลพวงจากการนำเอาทฤษฎีอิสรภาพนิยมมาใช้ และเมื่อพบว่ามีข้อจำกัดต่างๆเกิดขึ้นจึงนำมาสู่การทบทวนครั้งใหม่ ภายใต้ข้อจำกัดที่ว่า หากทุกคนมีเสรีภาพที่จะแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรีในตลาดความคิด หากให้สื่อมวลชนมีเสรีภาพอย่างเต็มที่โดยไม่มีการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมให้เติบโตขึ้นไปพร้อมกับเสรีภาพที่ได้รับแล้วใครจะเป็นผู้ตรวจสอบและควบคุมดูแลสื่อได้ จึงทำให้เกิดกระบวนการที่จะปรับปรุงอิสรภาพนิยมให้รัดกุมยิ่งขึ้น พร้อมกับมีข้อเสนอใหม่ว่า นอกจากที่ได้รับประกันแล้ว สื่อมวลชนยังได้รับมอบหมายให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมด้วย โดยกลุ่มที่จะเข้ามากำกับดูแลการทำหน้าที่ของสื่อก็คือ ความคิดเห็นของชุมชน กิจกรรมของผู้บริโภค จรรยาบรรณทางวิชาชีพและอื่นๆ(กาญจนา แก้วเทพ ,2543)

รากฐานของทฤษฎีนี้เกิดจากความคิดของบุคคลหลายคนด้วยกัน ที่มีส่วนช่วยเสริมความคิดต่างๆประกอบเป็นทฤษฎีนี้ขึ้นมา เป็นแนวคิดของฝ่ายอังกฤษ-อเมริกา ต่อมาทางอังกฤษ ได้มีการจัดตั้งสภาการหนังสือพิมพ์ (General Council of the Press) เพื่อสนับสนุนให้วงการหนังสือพิมพ์เกิดความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสาธารณชน โดยมีหน้าที่สำคัญคือการประณามและประจานการกระทำต่างๆที่ไม่สมควรของหนังสือพิมพ์ และดำเนินการสอบสวนคำร้องเรียนต่างๆ เพื่อหาทางขจัดและแก้ไข

ทางด้านสหรัฐอเมริกาได้มีเจ้าของหนังสือพิมพ์หลายฉบับ เช่น หนังสือพิมพ์ Post Dispatch แห่งเมืองเซนต์หลุยส์ หนังสือพิมพ์ Courier-Journal แห่งเมืองหลุยส์วิลล์ หนังสือพิมพ์ Journal แห่งเมืองมิลวอกกี กลุ่มหนังสือพิมพ์เคอเลส (Coeles) แห่งรัฐโอไฮโอและมินิโซตา เป็นกลุ่มที่มีความรู้สึกรุนแรงในเรื่องความรับผิดชอบต่อชุมชนที่ตนรับใช้ต่อมาผู้ร่างรัฐธรรมนูญของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกา ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ เพื่อรับรองเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ ทำให้หนังสือพิมพ์กลายเป็นสิ่งที่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้เป็นเจ้าของเพียงไม่กี่ราย และมีการขยายตัวอย่างกว้างขวางขึ้น สื่อมวลชนโดยเฉพาะหนังสือพิมพ์จึงตกเป็นเป้าในการวิพากษ์วิจารณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างมากมายทำให้บรรดาเจ้าของหนังสือพิมพ์ได้มีการพูดถึงหน้าที่ต่างๆที่จะต้องคู่ขนานไป สถานะอันทรงอภิสิทธิ์ของหนังสือพิมพ์ที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ บุคคลสำคัญคนหนึ่ง คือ โจเซฟ พูลิตเซอร์ (Joseph Pulitzer) ได้แสดงความคิดเห็นในนิตยสาร North American Review เมื่อปี ค.ศ. 1904 ว่า

“สิ่งที่จะช่วยให้กิจการวารสารศาสตร์รอดพ้นจากการตกเป็นทาสของผลประโยชน์ต่างๆทางธุรกิจซึ่งไผ่หาแต่ผลประโยชน์ส่วนตัวอันเป็นปฏิบัติต่อสวัสดิการของส่วนรวม ก็คืออุดมคติอันสูงสุด ความหวังใฝ่อย่างจริงใจในอันที่จะปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง การมีความรอบรู้ อย่างแน่นนอนในปัญหาต่างๆที่จักต้องเผชิญ และความรู้สึกลอยอย่างจริงใจ ในความรับผิดชอบทางศีลธรรม”

ประมะ สตะเวทิน (2541) องค์การหลักที่ทำให้แนวคิดเรื่องความรับผิดชอบของสื่อมวลชน ต่อสังคมเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ก็คือการก่อตั้งคณะกรรมการเสรีภาพสื่อมวลชน (The Commission on Freedom of the Press) ในสหรัฐอเมริกา เมื่อปีค.ศ.1942 โดยกำหนดภารกิจหลักของ สื่อมวลชนในการทำให้ความขัดแย้งในสังคมเปลี่ยนจากการใช้ความรุนแรงมาเป็นการใช้เหตุผลในการโต้แย้งกัน และกำหนดหน้าที่ของสื่อมวลชนเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ดังนี้

1. สื่อมวลชนต้องเสนอ "รายงานที่เป็นจริง เข้าใจได้ และเป็นเรื่องเป็นราวเกี่ยวกับ เหตุการณ์ประจำวันในลักษณะที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจของประชาชน"
2. สื่อมวลชนควรจะทำหน้าที่เป็น "เวทีของการแลกเปลี่ยนการวิพากษ์วิจารณ์"
3. สื่อมวลชนควรจะให้ "ภาพที่เป็นตัวแทนกลุ่มต่างๆที่ประกอบกันเป็นสังคม"
4. สื่อมวลชนควรจะช่วยในการ "นำเสนอและทำให้เป้าหมายและทำให้เป้าหมายและ ค่านิยมของสังคมชัดเจน"
5. สื่อมวลชนควร "ทำให้ประชาชนมีโอกาสเข้าถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้อย่างเต็มที่"

แนวความคิดทฤษฎีที่ว่าด้วยอำนาจและสถานะของสื่อมวลชนซึ่งเกือบจะเป็นการผูกขาด ทำให้สื่อมวลชนมีพันธะที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคม ในการที่จะให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสเสนอเรื่องราวของตนเองอย่างยุติธรรม และสาธารณชนจะต้องมีข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอในการตัดสินใจ เสรีภาพของสื่อมวลชนตามทฤษฎีนี้ จึงเป็นเสรีภาพจาก (freedom from) หมายถึง เสรีภาพที่หลุดพ้นจากการถูกบีบบังคับทั้งปวง และเสรีภาพเพื่อ (freedom for) หมายถึง เสรีภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆ อันเป็นคุณสมบัติของหนังสือพิมพ์ที่มีเสรีภาพ ดังนั้นเสรีภาพในการแสดงออกเป็น กุญแจสำคัญของอิสรภาพในทางการเมือง จึงต้องได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษด้วย

ทฤษฎีนี้ถือว่ามนุษย์ในฐานะที่ดำรงอยู่ในสังคม ย่อมมีหน้าที่ต่อเพื่อนมนุษย์อื่นๆเพื่อผลประโยชน์ต่างๆของสังคม ดังนั้นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในการแสดงออกจึง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่เพียงพอ เราจึงต้องคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนพลเมืองด้วย ทำให้เสรีภาพและความรับผิดชอบจะต้องควบคู่ไปด้วยกัน สื่อมวลชนไม่สามารถที่จะใช้เสรีภาพได้โดยไร้ขอบเขตปราศจากความรับผิดชอบ

ลักษณะสำคัญของทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคมของสื่อมวลชนดังนี้

1. สื่อมวลชนต้องมีพันธกิจอันพึงปฏิบัติต่อสังคมเจ้าของสื่อควรจะเป็นมหาชน
2. ข่าวสารของสื่อจะต้องเป็นเรื่องจริง ถูกต้อง ยุติธรรม ตรงไปตรงมา และสอดคล้อง
3. สื่อต้องทำหน้าที่เป็นเวทีแลกเปลี่ยนทัศนะอันหลากหลาย
4. สื่อจะต้องมีเสรีภาพภายใต้การควบคุมตนเอง
5. สื่อจะต้องปฏิบัติงานตามหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ
6. ในบางสถานการณ์ สังคมอาจจำเป็นต้องเข้าแทรกแซงการทำงานของสื่อเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม (กาญจนา แก้วเทพ , 2543)

ในปีค.ศ. 1948 Haro Lasswell ได้ประมวลโครงสร้างหน้าที่ของสื่อมวลชนเอาไว้อย่างเป็นระบบ โดยการประยุกต์หลักทฤษฎีหน้าที่นิยม เขากล่าวว่า ในการศึกษาหน้าที่ของสื่อมวลชน

(ในฐานะระบบย่อย) จะพิจารณาแต่กิจกรรมของการสื่อสารตามลำพังไม่ได้ หากแต่จะต้องพิจารณาอย่างสัมพันธ์กับกระบวนการทางสังคมทั้งหมด(ระบบใหญ่) โดยหน้าที่พื้นฐานของสถาบันสื่อมวลชนจะเป็นไปตามความต้องการของระบบสังคมใหญ่ คือ การธำรงรักษาเสถียรภาพของสังคม ในการนี้ได้แบ่งเป็นหน้าที่ย่อยๆ ได้ดังนี้

1. หน้าที่สอดส่องดูแล (Surveillance) เพื่อคอยตรวจตรา และติดตามเหตุการณ์ข้อมูลข่าวสารให้ผู้คนในสังคมได้รับทราบ

2. หน้าที่สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม (Correlation) เป็นหน้าที่ที่มีใช้เพียงแต่การรายงานข่าวโดยทั่วไป แต่จะต้องทำหน้าที่ในการตีความ ให้คำอธิบาย ชี้แนะ เพื่อให้ทุกส่วนเสี้ยวของสังคมที่สื่อมวลชนสามารถเข้าถึงมีความเข้าใจและมีการกระทำเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

3. หน้าที่สืบทอดวัฒนธรรมของสังคม (Cultural Transmission) สืบเนื่องจากหน้าที่ในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะเน้นหนักในแง่พื้นที่(Space) กล่าวคือ ไม่ว่าคนทุกกลุ่ม ทุกหนทุกแห่งจะได้รับการชี้แนะให้มีความคิดเป็นเอกภาพเดี่ยวแต่ทว่าหน้าที่สุดท้ายจะเน้นหนักในแง่ของกาลเวลา ซึ่งวัฒนธรรมก็เป็นสมบัติส่วนรวมของสังคมที่จะต้องสืบทอดให้เกิดความต่อเนื่องยาวนานจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งในกรณีนี้สื่อมวลชนจึงได้รับมอบหมายบทบาทในการช่วยพิทักษ์รักษามรดกของสังคมให้มีความยั่งยืนต่อไปหลายชั่วอายุคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านกำไร
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากกรอบทฤษฎีพื้นฐานที่ Lasswell ได้วางไว้นี้ C.Wright ได้นำมาขยายหน้าที่ย่อยๆ ต่อมา ดังนี้

1. การตรวจตราสอดส่องดูแล (การให้ข่าวสาร)
2. การเชื่อมประสานความเป็นหนึ่งเดียวกัน(การเลือกบรรณาธิการข่าว/การตีความ/ การชี้แนะ)
3. การอบรมป่มเพาะ
4. การให้ความบันเทิง

โดยเฉพาะบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชนจะต้องเป็นผู้รับใช้สังคม โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย สื่อมวลชนมีหลายบทบาทได้แก่ การเป็นนายทวาร (Gatekeeper) การเป็นผู้แจ้งข่าวสาร (Informer) บทบาทการเป็นสุนัขเฝ้ายาม (Watchdog) และเป็นเจ้าหน้าที่รับเรื่องราวร้องทุกข์ (Ombudsman) ซึ่งเป็นพื้นฐานหลักของสื่อมวลชนจะต้องคอยดูแลผลประโยชน์ของประชาชน ช่วยพิทักษ์สิทธิประโยชน์ให้ประชาชนที่ได้รับความเสียหายเปรียบในสังคม โดยการเฝ้าระวังและป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาตามมาตรา 39 ในหมวดที่ 3 ตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 กำหนดว่า

“บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่นการจำกัดเสรีภาพดังกล่าวจะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจบทบัญญัติแห่งกฎหมายโดยเฉพาะ เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ เพื่อคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัวหรือความเป็นอยู่ส่วนบุคคลอื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกัน หรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจ หรือสุขภาพของประชาชน การสั่งปิดโรงพิมพ์ สถานวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ เพื่อลดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้จะกระทำมิได้”

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแม้สื่อมวลชนจะได้รับการรับรองและคุ้มครองเสรีภาพในการเขียน การพิมพ์ การโฆษณา แต่เสรีภาพดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เพื่อรักษาความมั่นคงของรัฐ คุ้มครองสิทธิเสรีภาพ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิในครอบครัว ความเป็นอยู่ส่วนบุคคลของผู้อื่น เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน เพื่อป้องกันหรือระงับความเสื่อมทรามทางจิตใจ หรือสุขภาพของประชาชน เนื่องจากการมีเสรีภาพมากเกินไปและสื่อมวลชนไม่มีจริยธรรมก็อาจส่งผลกระทบให้เกิดความเสียหายต่อสังคมได้ แนวคิดตามทฤษฎีนี้จึงจำเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในการรายงานข้อเท็จจริงต่อสังคม ให้อยู่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อประชาชนและสังคมอย่างแท้จริง

2. ทฤษฎีผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper Theory)

ข่าวสารแต่ละเรื่อง ที่จะออกจากสื่อมวลชน หรือหนังสือพิมพ์ไปสู่ผู้รับสารจำนวนมาก จะต้องผ่านการคัดเลือก กลั่นกรอง เปลี่ยนแปลง ตัดต่อ เพิ่มเติม และการตัดสินใจจากบุคคลผู้รับผิดชอบภายในกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์นั้นๆ ผู้ที่จะรับผิดชอบในหน้าที่ดังกล่าวจะเรียกว่า

"ผู้เฝ้าประตู" (Gatekeeper) จะเห็นได้ว่าข่าวสารที่ออกไปสู่ผู้รับสารจะมีความถูกต้อง กลมกลืนซึ่งกันและกันรวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของผู้อ่านมากน้อยเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับจิตสำนึกเกี่ยวกับสาธารณชน ความเชื่อ ทศนคติเกี่ยวกับเนื้อหา และสภาพแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อกฎหมายและหน้าที่ของผู้รักษาประตูเป็นสำคัญ (ชวรรัตน์ เฑิดชัย : 2527)

การทำหน้าที่เป็นผู้คัดเลือกข้อมูลข่าวสารที่จะส่งไปยังประชาชน โดยผ่านกระบวนการกลั่นกรองในระดับต่างๆ ในฐานะผู้เฝ้าประตูแต่ละด่าน เริ่มตั้งแต่ผู้สื่อข่าว หัวหน้าข่าว รีไรท์เตอร์ บรรณาธิการข่าว ก่อนที่จะนำข้อมูลข่าวสารนั้นลงตีพิมพ์บนหน้าหนังสือพิมพ์ เป็นบทบาทของ "ผู้เฝ้าประตู" ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่เป็นนายทวารข่าวสารถือว่ามีส่วนสำคัญที่สุดในการกำหนดทิศทางของข่าวสาร และสะท้อนถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม

ทฤษฎีผู้เปิดประตูข่าวสาร หรือทฤษฎีผู้เฝ้าประตูนั้น เป็นคำที่ใช้ในการสื่อสารมวลชนมาตั้งแต่ปีค.ศ. 1947 เป็นผลการศึกษาของเคิร์ต เลวิน (Kurt Lewin) นักจิตวิทยาสังคมชาวเยอรมันได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการที่ให้ผลดีที่สุดที่จะเปลี่ยนการบริโภคอาหารของประชาชน โดยกระบวนการให้ความรู้ จากการศึกษาของเลวิน ชี้ให้เห็นว่ากระบวนการทางสังคมแต่ละกระบวนการนั้น จะมีบุคคลผู้หนึ่งซึ่งอยู่ในฐานะที่สำคัญที่บุคคลโดยทั่วไปในระบบสังคมจะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ เป็นแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสื่อสารมวลชนในการเลือกเสนอข่าวสาร โดยเลวิน ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ข่าวสารมักจะไหลผ่านช่องทางต่างๆ อันประกอบด้วย ประตูซึ่งมีการปล่อยหรือกักข่าวสารต่างๆ ตามกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ หรือโดยการวินิจฉัยของผู้เฝ้าประตูว่า จะยอมให้ข่าวสารใดไหลผ่านได้หรือไม่

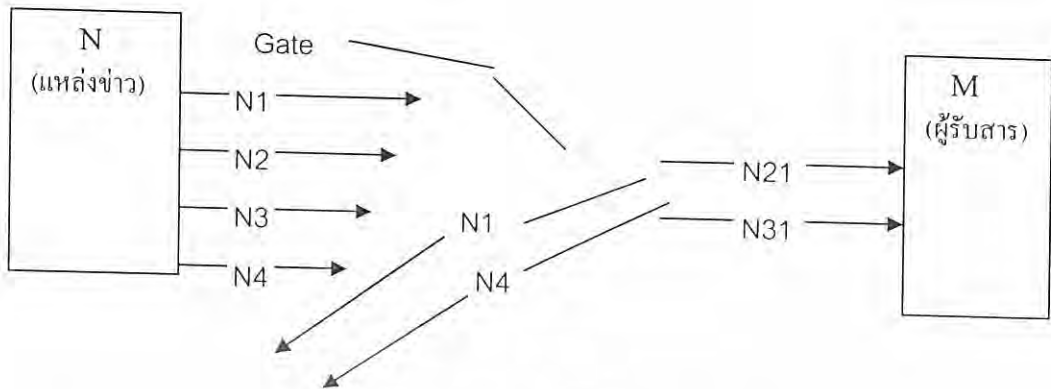
เลวิน กล่าวว่า การเดินทางของข่าวในระหว่างช่องทางการสื่อสารในกลุ่มสังคม ส่วนของประตาคณะนี้จะถูกครอบงำโดยกฎเกณฑ์บางประการ หรือโดยผู้เฝ้าประตู (Gatekeeper) ซึ่งเลวินให้คำจำกัดความไว้ว่า หมายถึง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลซึ่งมีอำนาจที่จะตัดสินใจว่าข่าวหนึ่งๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ควรปล่อยให้ผ่านไป หรือระงับไม่ปล่อยให้ผ่านไป ดังนั้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีผู้เฝ้าประตูจะทำให้เกิดความเข้าใจในปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการตัดสินใจของผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่กระบวนการทางสังคม จะหมายถึงอิทธิพลหรือการแทนที่ของผู้ปิดเปิดประตูข่าวสาร (พีระ จิรโสภณ , 2532)

ต่อมาในปีค.ศ. 1950 เดวิด แมนนิง ไวท์(David Manning White) นักหนังสือพิมพ์ชาวอเมริกันซึ่งเคยเป็นศาสตราจารย์ด้านวารสารศาสตร์ยุคแรกของมหาวิทยาลัยแคนซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้นำเอาแนวคิดผู้เฝ้าประตูของเลวินไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาเรื่อง (The Gatekeeper : A case study in the selection of news) จากการศึกษากระบวนการทำงานของกองบรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอเมริกาฉบับหนึ่ง ในการตัดสินใจ เพื่อคัดเลือกข่าวในการลงตีพิมพ์เผยแพร่ พบว่า บรรณาธิการข่าวเป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาดในการตัดสินใจว่าจะตีพิมพ์เมื่อใด เมื่อเปรียบเทียบปริมาณร้อยละของข่าวที่จะลงตีพิมพ์และไม่ได้ลงตีพิมพ์ บรรณาธิการข่าวส่วนมากจะใช้ปัจจัยบางประการ ในการตัดสินใจเลือกข่าวลงตีพิมพ์ในแต่ละวัน ทั้งกรอบเวลาที่หนังสือพิมพ์มีอยู่จำกัด ความจำเป็นที่ต้องรีบตัดสินใจ ความสดใหม่ของเหตุการณ์ เมื่อเทียบกับข่าวอื่นๆ คุณภาพของการเขียนข่าว หลักที่ยึดถือในการบริหาร การแข่งขันของสื่อ การมองความต้องการของผู้อ่าน รวมทั้งทัศนคติความชอบไม่ชอบของบรรณาธิการแต่ละคนที่มีต่อบางเหตุการณ์ของข่าว มีการใช้อคติหรือค่านิยมส่วนตัวประกอบการตัดสินใจเพื่อวัดคุณค่าของข่าวด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

N = แหล่งของข่าวต่างๆ

N1,N2,N3,N4 = ข่าวแต่ละชิ้น

N2 1,N3 1 = ข่าวที่ถูกเลือก

M = ผู้รับสาร

N1,N4 = ข่าวที่ไม่ถูกเลือก

ภาพที่ 1 แบบจำลองผู้เฝ้าประตู ของ ดี เอ็ม ไวท์

ที่มา : D.M.White (1950)

จากแบบจำลองข้างต้น แสดงให้เห็นว่าจากต้นตอแหล่งข่าวสำนักต่างๆ จะมีข่าวสารมากมายหลายชิ้นที่ถูกส่งมายังสำนักพิมพ์ บรรณาธิการข่าวจะทำหน้าที่คัดเลือกข่าวสารเพียงบางชิ้น เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ ส่วนอีกหลายชิ้นจะถูกโยนทิ้งลงตะกร้า ข่าวสารที่ถูกคัดเลือกนี้จะถูกตัดแต่งให้เหมาะสมกับเวลา เนื้อที่ และลักษณะของสื่อ เพื่อส่งไปยังผู้อ่าน

แม้ว่าการศึกษาของไวท์จะชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของบรรณาธิการในฐานะที่เป็นผู้เฝ้าประตูคอยคัดเลือกข่าวสาร แต่ไม่ได้รายละเอียดที่ชัดเจนว่ามือข้างในการคัดเลือกข่าวสาร แต่มีเหตุผลบางประการที่เชื่อว่า กระบวนการเลือกข่าวสารเป็นไปอย่างมีระบบและสามารถคาดการณ์ทำนายได้บางระดับ โดยในปีค.ศ. 1965 กาลตุงและรูจ (Galtung and Ruge) ได้ศึกษาปัญหานี้ โดยบรรยายลักษณะหลักของเหตุการณ์ข่าวที่มีโอกาสจะถูกเลือกให้ผ่านประตูข่าวสารและนำลงตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ได้ โดยการตั้งชื่อตัวแปรนี้ว่า ปัจจัยข่าว (news factors) ดังนี้

1. ช่วงเวลาทันเหตุการณ์ที่มีโอกาสจะถูกเลือกลงข่าว คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสิ้นสุดลงภายในช่วงเวลาทันต่อการเขียนข่าวและตีพิมพ์

2. ความเข้มข้นหรือคุณค่าของการเข้าสู่ระยะรับรู้ได้ เหตุการณ์ที่มีระดับผลกระทบของเหตุการณ์รุนแรงหรือมากกว่าระดับปกติจะมีโอกาสถูกเลือกตีพิมพ์ข่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ความชัดเจน / การไม่มีความหมายกำกวม เหตุการณ์ที่สงสัยได้น้อยเพียงใดเหตุการณ์นั้นยิ่งเหมาะแก่การนำไปเสนอข่าว

4. ความใกล้ชิดทางด้านวัฒนธรรม / การตรงต่อความสนใจ ยิ่งเหตุการณ์ใกล้ชิดกับวัฒนธรรมและความสนใจของกลุ่มผู้รับสารยิ่งมีโอกาสถูกเลือกเสนอข่าว

5. ความสอดคล้อง เหตุการณ์ที่สอดคล้องกับความคาดหวัง หรือแนวคิดที่มีอยู่แล้วมักถูกเลือกไปเสนอเป็นข่าว

6. ความที่ไม่ได้คาดหวังไว้ ในบรรดาเหตุการณ์ที่มีความสอดคล้องตามข้อ 5 ยิ่งเหตุการณ์ใดมีความผิดปกติมากจะมีโอกาสที่ถูกเลือกนำเสนอเป็นข่าวได้มากกว่า

7. ความต่อเนื่อง เมื่อเหตุการณ์หนึ่งถูกกำหนดว่ามีคุณค่าเชิงข่าว จะมีแรงผลักดันมีผลให้มีการติดตามสังเกตการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นตามมา

8. องค์ประกอบ เหตุการณ์ข่าวจะถูกเลือกตามสภาพของเหตุการณ์ที่สอดคล้องและก่อให้เกิดความสมดุลขององค์ประกอบการรายงานข่าวโดยรวมทั้งหมด

9. ค่านิยมทางสังคมวัฒนธรรมของสังคมที่รับสาร หรือของผู้เฝ้าประตู จะมีอิทธิพลต่อการเลือก และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในบรรดาปัจจัยทั้งหมด

กาลตุง และ รุจ ได้นำตัวแปรทั้งหมดมาตั้งเป็นสมมติฐานสามประการ เพื่อกำหนดผลร่วมของปัจจัยต่างๆเหล่านี้ ประการแรกสมมติฐานเกี่ยวกับ "ภาวะ การเพิ่มขึ้น" ยิ่งปัจจัยข่าวเกี่ยวเนื่องกับเหตุการณ์อย่างหนึ่งมากเพียงไร เหตุการณ์นั้นยิ่งน่าเป็นข่าวมากขึ้น ประการที่สองเป็นสมมติฐานเกี่ยวกับ "ภาวะ การเติมให้สมบูรณ์" เหตุการณ์หนึ่งแม้จะมีปัจจัยต่ำ แต่อาจถูกชดเชยได้ถ้ามีปัจจัยอื่นที่อยู่ในเกณฑ์สูงกว่า ประการที่สาม เป็นสมมติฐานเกี่ยวกับ "การกันออกไป" เหตุการณ์ใดที่มีปัจจัยต่ำทั้งหมดก็จะไม่ถูกคัดเลือกมาเป็นข่าว

จากผลการศึกษาของกาลตุงและรุจ เป็นการศึกษาทฤษฎีผู้เฝ้าประตู ในส่วนที่เป็นปัจจัยภายนอกของผู้ส่งสารที่มีอิทธิพลต่อสารหรือข่าวที่ถูกนำออกตีพิมพ์ แต่ไม่ได้คำนึงถึงปัจจัยภายในหรือปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้ส่งสาร ซึ่ง Pamela J. Shoemaker และ Stephen D. Ree ได้ศึกษาย้อนกลับไปว่าอะไรบ้างที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสาร สามารถสรุปได้ในระดับปัจเจกบุคคลและระดับองค์กร ปัจจัยดังกล่าว ได้แก่

1. อิทธิพลจากผู้ปฏิบัติหน้าที่ (Influences from individual media workers) ได้แก่ เพศชาติพันธุ์ ความโอเนอียงที่เกิดจากเพศ การศึกษา ความเชื่อ และทัศนคติส่วนบุคคล ศาสนา จรรยาบรรณ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อิทธิพลจากการทำงานของสื่อ (Influences of media routine) ได้แก่ กระบวนการทำงานประจำวันของสื่อ การหาข่าวจากแหล่งข่าว คุณค่าข่าว โครงสร้างการรายงานข่าว การดึงดูดใจผู้รับสาร เป็นต้น

3. อิทธิพลทางองค์กร (Organization Influences) ได้แก่ ธรรมชาติขององค์กร สื่อ โครงสร้างขององค์กร จุดมุ่งหมายขององค์กร ข้อจำกัดทางเศรษฐกิจขององค์กร เป็นต้น

4. อิทธิพลภายนอกองค์กรสื่อ (Influences from outside of media organization) ได้แก่ ความสัมพันธ์กับแหล่งข่าว ความสัมพันธ์กับองค์กรโฆษณา ความสัมพันธ์ของผู้รับสาร การควบคุมจากรัฐบาล สภาพตลาด การแข่งขัน เป็นต้น

5. อิทธิพลทางอุดมการณ์ (Influences of ideology) ได้แก่ อุดมการณ์หลักของสังคม เช่น การแข่งขันเสรี หรือการควบคุมจากรัฐบาล

ด้านวิลเบอร์ ชแรมม์ (Wilbur Schram) กล่าวว่า Gatekeeper เป็นผู้มีสิทธิในการเปิดเผยหรือปิดบังข่าวสารที่จะส่งผ่านไปยังประชาชน เป็นเสมือนนายทวารของการรับข่าวสารของประชาชน (พัทณี เสงี่ยมรยา, 2541)

ผู้ปิดเปิดประตูข่าวสารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งของการสื่อสารในสังคมปัจจุบัน เพราะมีหน้าที่สำคัญในการตรวจสอบ และเฝ้าสังเกตความเป็นไปของสภาพแวดล้อมในสังคม และด้วยเหตุนี้ นักวิจัยสื่อมวลชนจึงมีแนวโน้มที่จะให้ความสนใจที่จะศึกษาเรื่องของนายทวารข่าวสารในช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สำหรับการสื่อสารที่ไม่เป็นทางการ นายทวารข่าวสาร ก็คือ ศูนย์รวมของข่าวลือและเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการสร้างเครือข่ายของการสื่อสารในสังคม ส่วนช่องทางการสื่อสารที่เป็นทางการ นายทวารข่าวสารก็คือ บรรณาธิการ นักข่าว บรรณาธิการข่าว ของหนังสือพิมพ์ที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบ คัดเลือก เรียบเรียงข่าวสาร เพื่อเสนอให้ประชาชนได้รับรู้ ดังนั้นนายทวารข่าวสารจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญและมีหน้าที่ในการตัดสินใจเลือกข่าวสารที่จะเผยแพร่สู่ประชาชน และมีหน้าที่ต้องตัดสินใจว่าข่าวสารใดควรส่งหรือไม่ควรส่งออกไป ด้วยคุณสมบัติดังกล่าวนายทวารข่าวสารจึงมักเป็นผู้ได้รับความเชื่อถือมากกว่าคนอื่น

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้นำทฤษฎีนายทวารข่าวสารมาใช้เป็นกรอบเพื่ออธิบายถึงบทบาทและอิทธิพลของสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ซึ่งมีหน้าที่ในการนำเสนอข่าวสารไปสู่ประชาชน การคัดเลือกข่าวเป็นหน้าที่ของ กองบรรณาธิการข่าว เพื่อตรวจสอบและกลั่นกรองข้อมูลข่าวที่ได้รับจากนักข่าวเพื่อนำเสนอไปสู่มวลชน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และบทบาทของผู้มีอำนาจในการคัดเลือกข่าว นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ เช่น นโยบายของหนังสือพิมพ์ ความสนใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของผู้รับสาร จากการตรวจสอบข้อมูล และขั้นตอนการกลั่นกรองข่าวสารของบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีนโยบายที่แตกต่างกัน ในขณะที่มุมมองของบรรณาธิการแต่ละประเภทก็ไม่เหมือนกัน จะขึ้นอยู่กับนโยบายของหนังสือพิมพ์

3. ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting Theory)

นอกจากการทำหน้าที่คัดเลือกข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน ผลที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอข่าวออกมาอย่างไร ขึ้นอยู่กับการจัดระเบียบวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์ ตามที่กำหนดไว้ใน ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร รายละเอียดดังกล่าว มัลคอล์ม แมคคอมบส์ และโดนัลด์ ชอว์ (Maxwell McCombs and Donald L. Shaw) ได้เผยแพร่ทฤษฎีนี้ โดยกล่าวว่า ผู้รับสารไม่เพียงแต่เรียนรู้เกี่ยวกับประเด็นสาธารณะและเรื่องราวอื่นๆ ผ่านสื่อมวลชนเท่านั้น แต่ยังเรียนรู้ว่าจะให้ความสำคัญของประเด็นปัญหาหรือหัวข้อหนึ่งๆ มากน้อยเพียงใดจากการที่สื่อมวลชนได้เน้นเอาไว้

ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารจึงเป็นแนวคิดใหม่ที่ได้มีการศึกษาในวงการสื่อสารมวลชนแทนที่จะเน้นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความคิดเห็นตามแนวสมัยเก่าแต่กลับมุ่งวิเคราะห์วิวัฒนาการของการรับรู้ (Cognition) ในลักษณะการสื่อสารจะเน้นที่ความสำคัญของหน้าที่ในด้านการเสนอข่าวสาร (Information) มากกว่าการชักจูง (Persuasion)

ทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสารของหนังสือพิมพ์เป็นการอธิบายเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการเสนอเรื่องราวต่างๆแก่ประชาชนซึ่งหนังสือพิมพ์มักสนใจต่อประเด็นปัญหาบางอย่าง และละเลยปัญหาอื่น ๆ อันอาจส่งผลกระทบต่อมติของมหาชน ทำให้ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่หนังสือพิมพ์กล่าวถึง รวมทั้งเอาระดับความสำคัญตามที่หนังสือพิมพ์ได้กำหนดประเด็นต่างๆเหล่านั้นไว้

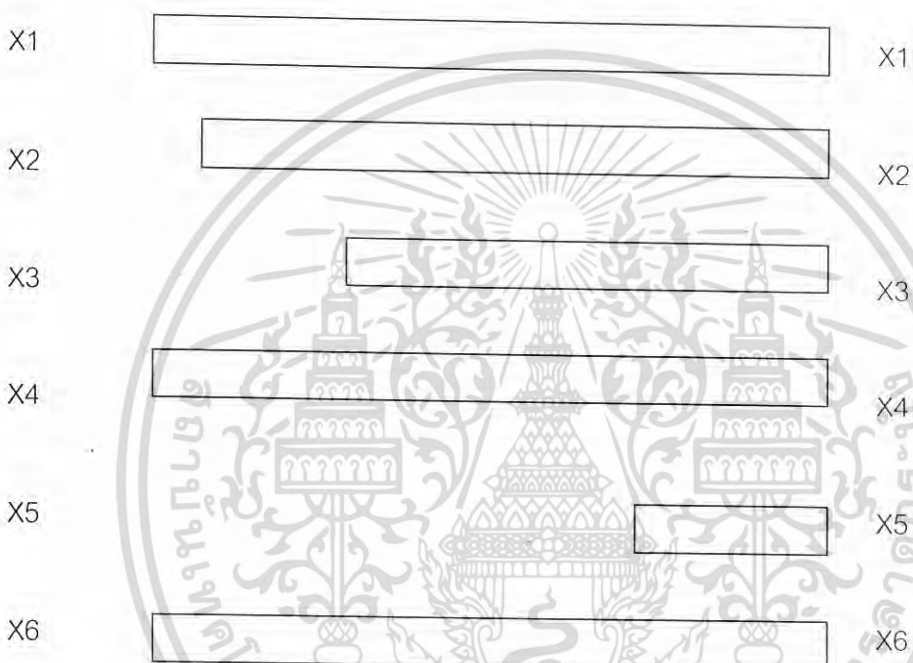
เบอร์นาร์ด โคเฮน (1963) กล่าวว่า สื่อมวลชนอาจเบนความสนใจของผู้รับสารได้ โดยการบอกผู้อ่านว่า อะไรเป็นเรื่องที่ควรให้ความสำคัญ

แนวความคิดตามทฤษฎีการจัดระเบียบวาระข่าวสารชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเสนอข่าวสารในหัวข้อหรือประเด็นปัญหาที่ได้รับการเอาใจใส่มากน้อยต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับสื่อมวลชนกับการรับรู้ (Perception) ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหานั้น โดยมีข้อสรุปว่า ถ้าสื่อมวลชนยิ่งเลือกเสนอข่าวเกี่ยวกับประเด็นปัญหาใดมากๆ ประชาชนผู้รับสารก็จะรับรู้ หรือตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นปัญหานั้นมากขึ้นไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรื่องที่ได้รับการเอาใจใส่มากที่สุดในสื่อมวลชนจะถูกรับรู้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุด

ประเด็นปัญหา (Issue)	การให้ความสนใจของสื่อมวลชน (Differential Media Attention)	การรับรู้ตามที่มาของสาธารณชน (Consequent public perception of Issue)
-------------------------	--	---

X1-X6 ทางซ้ายมือ คือ ประเด็นปัญหาหรือหัวข้อสำคัญที่เกิดขึ้น โดยสื่อมวลชนจะเป็นผู้หยิบยกมาเสนอให้สาธารณชนทราบ

หมายถึง การเน้นหรือการให้ความสำคัญในการนำเสนอประเด็นปัญหาหรือหัวข้อสำคัญมากน้อยต่างกัน

X1-X6 ทางขวามือ คือ การรับรู้ของสาธารณชนในประเด็นปัญหาหรือหัวข้อสำคัญต่างกันตามที่สื่อมวลชนให้ความสนใจหรือความสำคัญของการนำเสนอ

ภาพที่ 2 แบบจำลองการแสดงการจัดระเบียบวาระข่าวสาร

ที่มา : เบอ์นาร์ต โคเฮน (1963)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะผลของการสื่อสารมวลชนตามทฤษฎีนี้ แสดงให้เห็นว่า สื่อมวลชนมีผลโดยตรงกับผู้รับสาร แต่เป็นผลหรือการเปลี่ยนแปลงในลักษณะของการสั่งสมระยะยาว และส่งผลในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น มิใช่ผลทางด้านทัศนคติหรือพฤติกรรม จากรูปตามแบบจำลองจะเห็นว่า x1 x4 และ x6 ได้รับความสนใจในการนำเสนอจากสื่อมวลชนมากก็จะได้รับการพิจารณาว่ามีความสำคัญมาก ส่วนประเด็นอื่นๆ คือ x2 x3 และ x5 ก็จะมีผลสำคัญในระดับรองลงไปในสายตาประชาชน (พีระ จิรโสภณ , 2529)

สื่อมวลชนตามแนวคิดการจัดระเบียบวาระข่าวสาร จะทำหน้าที่เป็นผู้เสนอวาระปัญหา หรือหัวข้อเรื่องต่างๆ ในสังคมในลักษณะของข่าว และบทความความคิดเห็นให้ประชาชนได้พิจารณาว่า อะไรเป็นเรื่องที่จะนำมาคิดพิจารณา หรือสนทนาถกเถียงกัน ลักษณะตามแนวทางนี้แสดงให้เห็นว่า สื่อมวลชนมีผลโดยตรงกับผู้รับสาร ดังนั้นการกำหนดประเด็นข่าวสาร จึงมีสมมติฐานชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างที่สื่อมวลชนเลือกประเด็น หรือหัวข้อในการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับ การรับรู้ หรือความเข้าใจ และการตระหนักถึงความสำคัญของผู้รับสารก็จะตระหนักถึงความสำคัญของประเด็นหรือปัญหานั้นๆ มากขึ้นตามไปด้วย

อย่างไรก็ตามได้เกิดข้อสงสัยประการหนึ่งต่อทฤษฎีการจัดระเบียบวาระข่าวสาร ก็คือ สื่อมวลชนหรือสาธารณชน ใครเป็นผู้กำหนดวาระ อาจเป็นไปได้ว่า สื่อมวลชนเลือกเสนอหัวข้อเรื่อง ต่างๆ เพราะเห็นว่าประชาชนสนใจ ไม่ใช่สื่อมวลชนเป็นผู้เลือกเสนอขึ้นมาเอง

เมอร์ฟีห์ (Murphy R.D.) ได้รวบรวมแนวคิดเรื่องผลกระทบของสื่อไว้โดยกล่าวว่า การกำหนดวาระเป็นบทบาทของสื่อมวลชนในการจัดข่าวสารที่เกิดขึ้นอย่างมากมายให้เป็นระบบระเบียบเพื่อพร้อมสำหรับการนำเสนอ สื่อยังช่วยจัดวาระเนื้อหาในขั้นตอนของการนำเสนอตามลำดับความสำคัญเพื่อประชาชนจะได้พูดถึง อภิปราย ถกเถียง และให้ความสนใจต่อประเด็นที่สื่อ เลือกนำเสนอซึ่งก่อให้เกิดผลทางอ้อม คือ ถึงแม้ว่าสื่อจะไม่สามารถทำให้ประชาชน คิดแบบที่สื่อคิดได้ (Think what) แต่สื่อก็ยังสามารถทำให้ คนคิดในเรื่องที่เกี่ยวกับสื่อบอกได้ (Think about) นอกจากนั้นประชาชนยังเรียนรู้กฎกติกาต่างๆ ที่อยู่ใน รูปแบบ ของสื่อ เช่น อะไรที่พูดออกมาแปลว่า สำคัญ อะไรที่พูดหัวใหญ่ที่สุดแปลว่า สำคัญที่สุด เป็นต้น

ในการกำหนดวาระสื่อ โรเจอร์ และ ดาร์ลิงก์ (Roger and Dearing) เสนอให้แยกแยะตัวแปร 3 ตัวออกจากกันให้เด่นชัดในงานวิจัยเรื่องการจัดวาระ คือ

1. ลำดับความสำคัญที่สื่อเป็นผู้จัด (Media Agenda)
2. ลำดับความสำคัญที่สาธารณะเป็นผู้จัด (Public Agenda)
3. ลำดับความสำคัญที่ผู้มีอำนาจเป็นผู้จัด (Policy Agenda)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตีพิมพ์และเผยแพร่เอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 3 นี้มีลักษณะที่ซับซ้อนและมีทิศทางที่ต่างกันโดยขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของแต่ละตัวแปร เช่นคุณลักษณะเรื่อง ความน่าเชื่อถือได้ของตัวสื่อ คุณลักษณะเรื่อง ประสบการณ์ส่วนตัวของสาธารณชน (ผู้รับสาร) หรือคุณลักษณะเรื่องอำนาจของผู้กำหนดนโยบายกับตัวสื่อมวลชน เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้อาจทำให้การจัดวางระสำคัญในผู้รับสารอาจแตกต่างจากสื่อ เพราะระบบคุณค่าและสาธารณชนในสื่อเป็นคนละชุดกัน(กาญจนา แก้วเทพ , 2543)

งานวิจัยเรื่องการกำหนดวาระส่วนหนึ่งมักจะดูผลกระทบของสื่อที่มีต่อระดับปัจเจกบุคคล แต่การศึกษาเรื่องอิทธิพลของสื่อมวลชนในการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้งของคนอเมริกันของ K.Lang and G.Lang ได้เปิดแนวสนใจใหม่ในเรื่องผลกระทบระดับมหภาคหรือสังคมที่เรียกว่า การสร้างภาวะ (Agenda Building) ซึ่งหมายถึงกระบวนการอันซับซ้อนที่ประเด็นหนึ่งๆจะถูกสร้างให้มีความสำคัญในการกำหนดและวางแผนนโยบายออกมา ในกระบวนการดังกล่าวพบว่ามีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อ 3 ส่วน คือ สื่อมวลชน รัฐบาล และประชาชนต่างมีอิทธิพลต่อกันและกัน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้นำแนวคิดจากทฤษฎีการจัดระเบียบวาระข่าวสารมาใช้เป็นกรอบในการอธิบายถึงผลที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ออกไปสู่สาธารณชน ซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์มติชนที่ออกมาเปิดประเด็นโครงการทุจริตยาของกระทรวงสาธารณสุข ประมาณกลางปี พ.ศ. 2541 ได้เกิดความเคลื่อนไหวที่สร้างความตื่นตระหนกให้กับสังคมอย่างมาก เมื่อชมรมแพทย์ชนบทรวมพลังกันต่อต้านการทุจริตการจัดซื้อยาและเวชภัณฑ์เป็นการเคลื่อนไหวของภาคประชาชน โดยอาศัยข้อกำหนดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่เปิดโอกาสให้สาธารณชนเข้าชื่อไม่น้อยกว่า 50,000 ชื่อ และยื่นเรื่องต่อประธานวุฒิสภา เพื่อส่งต่อไปให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ(ป.ป.ช) ในฐานะที่เป็นองค์กรอิสระเข้ามาตรวจสอบและพิจารณาถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ทั้งนักการเมืองและข้าราชการที่มีพฤติกรรมส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ และมีการขอให้รัฐบาลต้องเปิดเผยผลการตรวจสอบสวนการทุจริตผ่านองค์กรเอกชนและหนังสือพิมพ์ส่งผลให้ข้าราชการ นักการเมืองที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าวต้องพ้นจากตำแหน่งหน้าที่และมีการตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาผู้กระทำผิด

ดังนั้นเรื่องราวและเหตุการณ์ต่างๆที่ถูกนำเสนอผ่านสื่อหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่องจะทำให้ประชาชนเริ่มให้ความสนใจและรับรู้ในประเด็นที่สื่อนำเสนอ เกิดการรับรู้ในผลเสียหายหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งสื่อมวลชนจะต้องตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ในการเผยแพร่ข่าวสารไปสู่สาธารณชน โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์มีบทบาทในการเสนอข่าวได้อย่างเสรี เป็นสื่อที่เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถส่งข้อมูลข่าวสารไปยังผู้รับโดยมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร สามารถให้รายละเอียดข้อมูลได้มากกว่าสื่อประเภทอื่น อีกทั้งยังมีอิทธิพลที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของผู้รับสารได้

4. องค์กรและการทำงานทางการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

มาลี บุญสิริพันธ์ (2537) กล่าวถึงหน่วยงานในการผลิตสิ่งพิมพ์ว่า โดยทั่วไปแล้วการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทจะมีหน่วยงานสำคัญ ๆ ที่จะขาดเสียไม่ได้ 3 หน่วยงานคือ

4.1 กองบรรณาธิการ (Editorial Department)

4.2 กองการผลิต (Mechanical Department)

4.3 กองการจัดการ (Business Department)

4.1 กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ นั้นถ้าจะเปรียบไปแล้วก็เหมือนกับเป็น ทัพบกหน้าของการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์โดยมีภาระหน้าที่ในการรวบรวมต้นฉบับ ข้อเขียนต่างๆ และภาพประกอบที่ได้รับการเตรียมเพื่อนำเสนอสู่ผู้อ่าน ซึ่งเรียกว่า ต้นฉบับ (Copy) จะยังไม่อาจส่งไปเรียงพิมพ์ได้จนกว่าจะผ่านกระบวนการตรวจแก้ ซึ่งเรียกว่ากองบรรณาธิการณ์ (Editing) เสียก่อน

นอกจากการรวบรวมต้นฉบับแล้ว กองบรรณาธิการยังคงต้องทำงานประสานกับฝ่ายโฆษณาซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งในกองจัดการ ในการวางแผนจัดหน้าแต่ละหน้าของหนังสือพิมพ์ที่เรียกว่า ทำดัมมี่ (Dummies) และยังมีหน้าที่ควบคุม การเข้าหน้า (Make-up) ด้วย

สำหรับจำนวนและตำแหน่งงานของผู้ที่ทำงานในกองบรรณาธิการนั้นอาจไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับแต่ละหน่วยงาน ซึ่งบางแห่งอาจมีคนทำงานในกองบรรณาธิการเป็นร้อย มีตำแหน่งต่างๆ แยกแยะออกไป เป็นการกระจายหน้าที่ของแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน ในขณะที่บางแห่งอาจมีคนทำงานในกองบรรณาธิการเพียง 10 - 20 คน

4.2 กองการผลิต

เมื่อกองบรรณาธิการและฝ่ายโฆษณาเตรียมต้นฉบับเรียบร้อยแล้วก็จะส่งต้นฉบับไปยังกองการผลิตและจะนำต้นฉบับเหล่านั้นมาดำเนินการจัดรูปแบบตามการวางดัมมี่ที่กองบรรณาธิการ จัดทำมาให้ ก่อนที่จะนำไปถ่ายทำเป็นแม่พิมพ์สำหรับที่จะพิมพ์ต่อไป

งานดังกล่าวนี้กองการผลิตจะแบ่งให้แผนกต่างๆ ในกองช่วยกันรับผิดชอบดังนี้

4.2.1 แผนกเรียงพิมพ์ (Composing Room) จะทำหน้าที่เรียงข้อความในต้นฉบับตามที่กำหนดแล้วนำมารวมหรือ เข้าหน้า เพื่อจะส่งไปถ่ายเป็นแบบแม่พิมพ์สำหรับพิมพ์ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 แผนกถ่ายเพลทและฝ่ายศิลป์ (Engraving and Art Department) บางครั้งแผนกถ่ายเพลทกับฝ่ายศิลป์จะแยกจากกันโดยฝ่ายศิลป์จะไปอยู่ใกล้ๆ หรือไปอยู่ในส่วนหนึ่งของกองบรรณาธิการก็ได้โดยฝ่ายศิลป์จะทำหน้าที่ตกแต่งภาพถ่าย เขียนได้ภาพ เขียนการ์ตูน รวมทั้งเขียนภาพประกอบด้วย ส่วนแผนกถ่ายเพลทจะทำหน้าที่ถ่ายภาพต้นฉบับออกมาเป็นแม่พิมพ์

4.2.3 แผนกตบแบบแม่พิมพ์ (Stereotyping department) แผนกนี้จัดทำหน้าที่ตบแบบแม่พิมพ์ให้โค้งตามรูปร่างของลูกไม้ของแท่นพิมพ์

4.2.4 แผนกพิมพ์ (Press Room) แผนกนี้จะเป็นที่ตั้งของแป้นพิมพ์ซึ่งจะทำหน้าที่พิมพ์ พัก ตัด และนับจำนวนหนังสือพิมพ์เพื่อห่อส่งสายส่ง และสมาชิก

4.3 กองจัดการ

มีภาระหน้าที่บริหารงานจัดจำหน่าย รับโฆษณา เก็บเงินทำบัญชี รวมทั้งส่งเสริมการขายด้วย ในกองจัดการแบ่งออกเป็นแผนกย่อยได้ดังนี้

4.3.1 ฝ่ายอำนวยการ (Administrative Division) ฝ่ายนี้ประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานทั้งหมดสามารถจะตัดสินใจในเรื่องของนโยบายต่างๆ ประกอบด้วย กลุ่มบุคคลที่เป็นคณะกรรมการ หรือตัวแทนจากแผนกต่างๆ

4.3.2 ฝ่ายโฆษณา (Advertising Department) เป็นฝ่ายที่นำรายได้หลักมาสู่งานพิมพ์แต่ความสำเร็จในการทำงานของฝ่ายโฆษณานี้จะต้องขึ้นอยู่กับ

1. เนื้อหาที่น่าสนใจเป็นที่สนใจของผู้อ่านจำนวนมาก
2. สิ่งพิมพ์ที่ผลิตออกมามีรูปลักษณะที่สวยงามน่าอ่าน
3. ฝ่ายจัดจำหน่ายวางตลาดอย่างทั่วถึง

งานในหน้าที่หนึ่งในหลายๆหน้าที่ของฝ่ายโฆษณามีลักษณะคล้ายกับงานของกองบรรณาธิการคือฝ่ายโฆษณามีหน้าที่เสาะหาและรวบรวมต้นฉบับโฆษณาจากผู้ที่ต้องการจะลงโฆษณาและส่งต้นฉบับโฆษณานั้นไปยังกองการผลิตเพื่อดำเนินการพิมพ์ตามข้อตกลงกับลูกค้า

4.3.3 ฝ่ายจัดจำหน่าย (Circulation Department) มีหน้าที่ส่งสิ่งพิมพ์ที่ผลิตออกสู่ท้องตลาด นอกจากแผนกต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว กองจัดการยังมีหน่วยงานที่สำคัญอื่นๆอีก เช่น

- แผนกบัญชี ทำหน้าที่รับรายรับจากการจัดจำหน่ายและการจ่ายรายจ่าย เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แผนส่งเสริมการขาย ทำหน้าที่สร้างค่านิยมด้วยการให้บริการแก่ผู้อ่าน และลูกค้าที่ซื้อเนื้อที่โฆษณา อาทิ ส่งเสริมการขายในลักษณะ ตัดบัตรชิงโชค และการให้ส่วนลดลงโฆษณา เป็นต้น

5. กระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์

ลิริทิพย์ ชั้นสุวรรณ (2539) สิ่งพิมพ์ทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นหนังสือเล่ม หนังสือพิมพ์ แผ่นพิมพ์โฆษณาสินค้า ฯลฯ ล้วนมีกระบวนการตามลำดับขั้นตอนเหมือนกัน โดยสามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนใหญ่ๆ ได้ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนก่อนพิมพ์ และขั้นตอนหลังพิมพ์

5.1 ขั้นตอนก่อนพิมพ์

หรือเรียกได้ว่าเป็นขั้นตอนการเตรียมต้นฉบับ ซึ่งต้นฉบับนี้ สามารถจำแนกได้เป็น 2 ชนิด คือ ต้นฉบับที่เป็นข้อความ (Text) และต้นฉบับที่เป็นภาพ (Picture)

5.1.1 ต้นฉบับที่เป็นข้อความ ได้แก่ เนื้อหาของเรื่องราวไม่ว่าจะเป็น สารคดี หรือบันเทิงคดี ที่รวบรวมและเรียบเรียงประพันธ์ขึ้นหรือด้วยการแปล และองค์ประกอบที่สำคัญลดหลั่นลงไปของเรื่องราวแต่ละเรื่องนั้น เช่น ชื่อเรื่อง ผู้รวบรวมและเรียบเรียง ผู้ประพันธ์หรือผู้แปล สารบัญ บทตอน คำนำ ฯลฯ

5.1.2 ต้นฉบับภาพ ได้แก่ ภาพถ่ายหรือภาพวาดที่เป็นหน้าปก ภาพประกอบเรื่อง แผนภูมิ แท่งเส้นกราฟ ฯลฯ

นอกจากนี้งานก่อนพิมพ์ยังมีขั้นตอนที่สำคัญภายหลังจากที่เตรียมต้นฉบับเรียบร้อยแล้ว ได้แก่ การเรียงพิมพ์ การจัดวางหน้า การถ่ายภาพทางการพิมพ์ และการทำแม่พิมพ์

การเรียงพิมพ์ เป็นกระบวนการรวบรวมสัญลักษณ์ หรือ ตัวพิมพ์ทางกายภาพ (Physical) ให้เป็นสื่อความหมายด้วยการพิมพ์เป็นภาพ (Image) แบ่งได้เป็น 2 ชนิดคือ

1. การเรียงตัวพิมพ์พวกร้อน (Hot type หรือ Hot metal) เป็นการรวบรวมสัญลักษณ์ที่จะพิมพ์ ได้แก่ พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวเลข และเครื่องหมาย ด้วยการพิมพ์ในกระบวนการพื้่นฐานกับตัวพิมพ์โลหะ ที่หลอมหล่อจากความร้อนทางเครื่องมือกล หรือ อาจใช้มือดำเนินการ

2. การเรียงตัวพิมพ์พวกเย็น (Cool type) เป็นการรวบรวมสัญลักษณ์เพื่อนำไปถ่ายภาพทางการพิมพ์แล้วใช้เป็นสิ่งกำเนิดตัวภาพ (Image carrier) ลักษณะต่างๆ ในกระบวนการพิมพ์ทุกระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดวางหน้า เป็นการรวบรวมรูปภาพ (Image) นานาชนิด เช่น อักษรข้อความ หรือเนื้อเรื่อง ภาพถ่าย ภาพวาด เส้น ลวดลายตกแต่ง ฯลฯ ไปวางในตำแหน่งที่ต้องการให้เกิดผลทางการพิมพ์

การถ่ายภาพทางการพิมพ์ ในเรื่องของการพิมพ์มีการถ่ายภาพอยู่ 2 แบบ แบบหนึ่งเป็นการถ่ายภาพเชิงสร้างสรรค์ (Creative photography) และการถ่ายภาพทางการพิมพ์ (Graphic arts photography) อีกแบบหนึ่ง

การถ่ายภาพเชิงสร้างสรรค์ เป็นการจัดทำต้นฉบับภาพ (Original) เพื่อการผลิตจำลอง และเป็นการผลิตเชิงพาณิชย์จากห้องถ่ายภาพ (Studio) เป็นนิมิตกรรมให้แก่ฝ่ายศิลป์ของผู้ประกอบการงานพิมพ์ไปทำต่อ ส่วนการถ่ายภาพทางการพิมพ์เป็นการผลิตจำลองงานทางศิลป์และใช้ทำต้นฉบับ (Copy) อันเป็นส่วนยังคงความสมบูรณ์ให้แก่กระบวนการพิมพ์

การทำแม่พิมพ์ เป็นการผลิตแม่แบบสำหรับใช้กับเครื่องพิมพ์มีวิธีการผลิตแตกต่างกันแล้วแต่ชนิดของแม่พิมพ์ เช่น แม่พิมพ์ฉาบน้ำยาเสร็จจากโรงงาน (Presensitized plates) แม่พิมพ์กัดลึก (Deep-etch plates) แม่พิมพ์โลหะหลายชั้น (Multi-metal plates)

5.2 ขั้นตอนหลังพิมพ์

กระบวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งผ่านขั้นตอนของงานก่อนพิมพ์แล้ว จะถูกส่งต่อไปยังการผลิตในส่วนของการพิมพ์ซึ่งมีหลายขั้นตอนดังต่อไปนี้

5.2.1 การเรียงพิมพ์ เป็นงานขั้นต้นของกระบวนการพิมพ์ การเรียงพิมพ์นั้นไม่ว่าจะเป็นการเรียงพิมพ์ระบบ เลตเตอร์เพรส หรือเรียงพิมพ์ด้วยแสงก็ตามยังต้องอาศัยมือของคนช่วยทั้งสิ้น เครื่องจักรที่ใช้ช่วยในการเรียงพิมพ์เป็นเครื่องช่วยให้สะดวกและรวดเร็วขึ้นเท่านั้น ฉะนั้นความผิดพลาดต่างๆของการเรียงพิมพ์ก็ยังคงมีอยู่เสมอ

การเรียงพิมพ์ด้วยตัวโลหะของระบบเลตเตอร์เพรส จะทำได้ค่อนข้างช้า กล่าวคือ ต้นฉบับหนึ่งหน้าจะใช้เวลาประมาณ 1.5 ชั่วโมง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับ การเรียงพิมพ์ด้วยแสงแล้วต่างกันมากเพราะใช้เวลาเพียง 15- 20 นาที เท่านั้นต่อต้นฉบับหนึ่งหน้า ฉะนั้นการเรียงพิมพ์ด้วยแสงแล้วนำมาพิมพ์ด้วยระบบออฟเซตจึงได้รับความนิยมอย่างมาก

5.2.2 การพิสูจน์อักษรการเรียงพิมพ์แล้วจำเป็นต้องมีการนำข้อความที่เรียงพิมพ์มาตรวจสอบความถูกต้องซึ่งเรียกว่าการพิสูจน์อักษรหรือการตรวจรูปนั่นเอง จุดที่ควรให้ความสนใจในการพิสูจน์อักษรได้แก่

1. ความถูกต้องตรงกับต้นฉบับ
2. การสะกดการันต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การใช้ตัวอักษรถูกต้องทั้งแบบและขนาด

4. ขนาดคอลัมน์และระยะบรรทัด

5.2.3 การจัดวางรูปแบบการนำเอาข้อความที่เรียงพิมพ์แล้วหรือ "วางยาว" มาจัดวางไว้ตามตำแหน่งต่างๆ ตามที่ได้ออกแบบไว้และอาจมีภาพหรือกราฟ หรือตารางต่างๆ มาประกอบ ตามที่ได้กำหนดไว้ ขั้นตอนนี้บางแห่งเรียกอาร์ตเวิร์ค

การวางรูปแบบและการจัดทำอาร์ตเวิร์ค ที่ดีนั้นจะต้องเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด สะอาด ได้ระดับทั้งแนวตั้งและแนวนอนทุกจุด แผ่นวางยาวปิดแน่นไม่หลุดหลอกได้ง่าย และหากมีตัวอักษรประดิษฐ์ต่างๆ ที่จะต้องใช้ประกอบก็จะต้องเหมาะสมกับข้อความทั้งขนาดและรูปแบบ

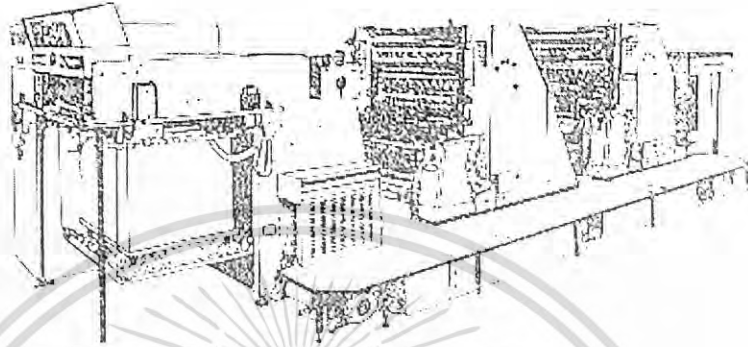
5.2.4 การถ่ายฟิล์มเป็นขั้นตอนของการนำแผ่นงานพิมพ์ที่จัดทำเรียบร้อยแล้ว ไปจัดถ่ายลงบนฟิล์มเพื่อนำไปจัดวางให้อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องเมื่อพิมพ์ออกมาจากเครื่องพิมพ์ต่อไป การถ่ายฟิล์มอาจแยกออกเป็น 3 แบบ คือ การถ่ายฟิล์มลายเส้น การถ่ายฟิล์มภาพสกรีน และการแยก

5.2.5 การวางรูปแบบฟิล์ม เป็นขั้นตอนที่นำฟิล์มทั้งชนิดลายเส้น สกรีน หรือฟิล์มแยกสีก็ตาม มาจัดวางลงตามตำแหน่งต่าง ๆ ก่อนที่จะนำไปอัดลงบนแม่พิมพ์ เพื่อให้ภาพและข้อความต่าง ๆ อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องต่อไป

5.2.6 การทำแม่พิมพ์ในขั้นตอนนี้เป็นการนำแผ่นฟิล์มที่วางรูปแบบเรียบร้อยแล้วมาอัดลงบนแม่พิมพ์ซึ่งกรณีของแม่พิมพ์ออฟเซต จะเป็นแผ่นโลหะอลูมิเนียม ที่อบสารไวแสงไว้แล้ว เมื่อฉายแสงผ่านฟิล์ม สารไวแสงนั้นก็จะเกิดปฏิกิริยากับแสงและเมื่อนำไปล้างด้วยน้ำยาก็จะได้ภาพที่จะพิมพ์ติดอยู่บนแผ่นฟิล์มพร้อมที่จะนำไปใช้พิมพ์ต่อไป

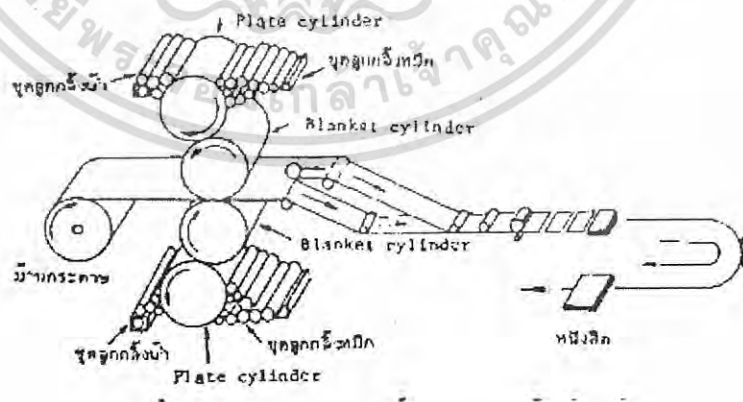
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.7 กระบวนการพิมพ์ออฟเซต

ภาพที่ 3 เครื่องพิมพ์ระบบออฟเซต
ที่มา : www.thaiprint.com (2548)

ในปัจจุบันเฟลตสำหรับเครื่องพิมพ์ระบบออฟเซตที่ใช้กระดาษม้วนใหญ่ เช่น เครื่องพิมพ์หนังสือ จะประกอบด้วยแผ่นโลหะที่เคลือบด้วยชั้นสารเคมี สารเคมีกั้นน้ำจะเคลือบบริเวณที่เป็นภาพ หรือตัวหนังสือซึ่งจะต้องถูก หมึกพิมพ์ และสารเคมีจับน้ำ หรือทำให้น้ำเกาะจะเคลือบบริเวณที่ต้องการให้เป็นที่ว่า เฟลตจะผลิตโดย กระบวนการเคมีทางแสงและถูกอบจนผิวหน้าแข็ง

ภาพที่ 4 ระบบการพิมพ์ออฟเซตปัจจุบัน
ที่มา : www.thaiprint.com (2548)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการพิมพ์ เพลตจะยึดติดแน่นกับลูกกลิ้งซึ่งหมุนด้วยความเร็วรอบสูง ขณะที่หมุน ผิวหน้าของเพลตผ่านหน่วย dampening (ชุดลูกกลิ้งน้ำ) ซึ่งฉีมน้ำ จากนั้นก็จะผ่านหน่วยจ่ายหมึกพิมพ์ (ชุดลูกกลิ้งหมึก) ซึ่งจะเคลือบ บริเวณที่ไม่มีน้ำเกาะ คิวหมึกพิมพ์และปล่อยให้บริเวณที่เปียกน้ำหรือมีน้ำเกาะ อยู่สถานะดั้งเดิม เมื่อเพลต หมุนมาสัมผัสกับลูกกลิ้ง Blanket ลูกกลิ้ง Blanker จะรับภาพหมึกที่สมบูรณ์จากเพลต และพิมพ์ภาพลงบน แถบกระดาษที่ต่อเนื่อง (กระดาษม้วนใหญ่) ซึ่งจะถูกตัดและพับในภายหลัง

ในระบบปริ้นท์ เพลตจะแทนด้วยแผ่นพอลิไทโอซีน ซึ่งมีวุ้นเป็นรูปทรงกระบอกเรียกว่า พาหะนำภาพ (image carrier) นอกจากจะสามารถเปลี่ยนจากสภาพน้ำไม่เกาะติดเป็นสภาพที่น้ำเกาะติดแล้ว เพลตนี้ยังสามารถนำ ไฟฟ้าได้ด้วย ภายในทรงกระบอกนี้มี ขั้วไฟฟ้า (electrode) เรียงกันเป็นเมตริก (matrix) ซึ่งสอดคล้องกับ จุดเล็ก ๆ ที่ทำให้เกิดภาพพิมพ์ สำหรับการพิมพ์ที่มีคุณภาพสูงสุดเหล่านี้จะมีขนาดเล็กมาก เล็กกว่า 10 มิลลิเมตร ขั้วไฟฟ้าแต่ละขั้วจะควบคุมจุด 1

โดยขั้วไฟฟ้าวงจรจะต้องถูกตั้งผ่านทาลัสติก เพื่อให้หน้ากระแสไฟฟ้าได้ เมื่อผู้พิมพ์ต้องการจะเปลี่ยนภาพบนเพลต เขาก็จะตั้งวงจรนี้โดยนำหน่วยที่แยกอยู่ ต่างหากเรียกว่า ขั้วไฟฟ้าทรงกระบอก (electrode cylinder) (ดูรูป 3) เข้ามาใกล้กับทรงกระบอกของพอลิไทโอซีนที่กำลังหมุน ขั้วไฟฟ้าทรงกระบอกนี้จะดึงเอาสารละลายอิเล็กโทรไลต์ หรือของเหลวนำไฟฟ้าเข้าไปในช่องว่างระหว่างทรง กระบอกทั้งสอง เพื่อให้กระแสไฟฟ้าสามารถไหลผ่านจากขั้วไฟฟ้าที่เรียงกันเป็นเมตริกอยู่ด้านหลังพาหะนำ ภาพผ่านพอลิไทโอซีน และสารละลายอิเล็กโทรไลต์ไปสู่ขั้วไฟฟ้าทรงกระบอก ดังรูป 3 ด้วยวิธีนี้ ขั้วไฟฟ้า เล็ก ๆ แต่ละอันในเมตริกที่ผ่านขั้วไฟฟ้าทรงกระบอก จึงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถสร้างภาพใหม่ ที่จุดภาพเหนือขั้วไฟฟ้าเล็ก ๆ นั้นด้วยพัลส์ของกระแสไฟฟ้าเหมือนมันจาก ภาพน้ำเกาะไม่ติด เป็นน้ำเกาะติดได้หรือในทางตรงข้าม ขั้วไฟฟ้าเองจะถูกควบคุมด้วย ไมโครโปรเซสเซอร์ชิป (microprocessor chip) ซึ่งอยู่ภายในทรงกระบอก ผู้พัฒนาได้แนะนำว่า ไมโครโปรเซสเซอร์ 1 ตัว จะควบคุมขั้วไฟฟ้าที่อยู่ในพื้นที่ 1 ตารางเซนติเมตร ไมโคร โปรเซสเซอร์ ทั้งหมดภายในทรงกระบอกจะถูกควบคุมอีกทีหนึ่งด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์เรียงพิมพ์ภายนอก ที่ ต่อไปยังเครื่องพิมพ์ ตามคำสั่งของเครื่องคอมพิวเตอร์เรียงพิมพ์

5.2.8 การพิมพ์เป็นขั้นตอนที่นำเอาแม่พิมพ์มาใส่ในแท่นพิมพ์แล้วพิมพ์ลงบนวัสดุที่ ต้องการพิมพ์เช่นกระดาษ ถ้าเป็นการพิมพ์สีเดียวไม่ว่าจะเป็นสีอะไรก็ตามก็จะพิมพ์ผ่าน เครื่องพิมพ์เพียงครั้งเดียวถ้าพิมพ์มากกว่าหนึ่งสีก็จะต้องใช้แผ่นกระดาษนี้ผ่านแท่นพิมพ์ที่เปลี่ยน หมึกพิมพ์เป็นสีต่างๆ เท่ากับจำนวนสีที่ต้องการพิมพ์

เมื่อผ่านขั้นตอนการพิมพ์แล้วต้องมีการนำสิ่งพิมพ์นั้นมาทำให้เป็นรูปสำเร็จตามที่ ต้องการโดยสามารถนำมาผ่านขั้นตอนไม่ว่าจะเป็นการตัดเย็บให้ได้ขนาด การอบพลาสติก การ บี้มทอง การบีมนูน การบีบขาด หรือเจาะช่องหน้าต่าง การหักสัน การพับ และสุดท้าย การเก็บเล่ม และเข้าเล่ม

6. ความหมายของหนังสือพิมพ์นักศึกษา

จากการที่ได้ศึกษาข้อมูลต่างๆ มากมายที่เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของ หนังสือพิมพ์ที่มีหลากหลายรูปแบบ องค์ประกอบของหนังสือพิมพ์ เช่น ข่าวและรวมถึงการ นำเสนอในแบบต่างๆ วิธีการจัดทำรูปเล่ม กระบวนการพิมพ์ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลทั้งหมดที่ได้ศึกษา เพราะจะได้ทราบถึง การจัดทำหนังสือพิมพ์อย่างละเอียด และเป็นแบบอย่างที่สำคัญในการจัดทำ หนังสือพิมพ์นักศึกษาด้วย

6.1 ความหมายของหนังสือพิมพ์นักศึกษาหรือหนังสือพิมพ์มหาวิทยาลัย

หนังสือพิมพ์นักศึกษาหรือสามารถเรียกได้อีกอย่างว่าหนังสือพิมพ์มหาวิทยาลัยนั้น คือ สิ่งตีพิมพ์ที่ออกตามระยะเวลาที่กำหนดติดต่อกันไปเป็นลำดับ ซึ่งข้อมูลภายในสิ่งตีพิมพ์นั้น จะเกี่ยวกับนักศึกษาเป็นสำคัญ เช่น ปฏิทินการศึกษาของแต่ละปีการศึกษา ข้อมูลของตำรา เรียน ภาพข่าวที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญภายในมหาวิทยาลัย บทความและบทสัมภาษณ์พิเศษ คอลัมน์ต่างที่น่าสนใจ เป็นต้น โดยหนังสือพิมพ์นักศึกษามีผู้จัดทำ คือ นักศึกษา นั่นเอง

มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีการเผยแพร่ข่าวสารวงในหรือข่าวสารภายในมหาวิทยาลัย โดยวิธีหลากหลายวิธี เช่น การติดป้ายประกาศ การประชาสัมพันธ์โดยกระจายเสียง เป็นต้น หนังสือพิมพ์นักศึกษาก็เป็นอีกวิธีหนึ่ง โดยทั่วไปถ้าไม่ใช่นักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัยอาจจะ เอกสารหรือสื่ออื่นที่ผลิตขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่เคยทราบหรือไม่รู้จักเลยก็ว่าได้ว่ามีหนังสือพิมพ์ของนักศึกษาด้วยหรือ จนกระทั่งได้เข้ามาเป็นนิสิตนักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย

โดยทั่วไปแต่ละมหาวิทยาลัยจะมีการจัดจำหน่ายหนังสือพิมพ์นักศึกษาเป็นรายสัปดาห์ สามารถสะดวกซื้อหาได้ที่มหาวิทยาลัยนั้นๆ เพราะว่าไม่ได้มีการจัดจำหน่ายโดยทั่วไป จึงไม่สามารถหาซื้อได้ตามแผงหนังสือทั่วไป

จากการที่ได้ศึกษาและสอบถามนักศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัยนั้น ทำให้ทราบว่านักศึกษาล้วนใหญ่ให้ความสนใจกับหนังสือพิมพ์นักศึกษาพอสมควร เช่น มหาวิทยาลัยรามคำแหงได้มีการจัดทำสมาชิกของหนังสือพิมพ์กันเลยทีเดียว ทราบว่าเฉพาะนักศึกษาเท่านั้นที่เป็นสมาชิกได้ โดยการชำระเงินพร้อมกับการลงทะเบียนเรียน และมีบริการจัดส่งหนังสือพิมพ์ให้กับนักศึกษาถึงที่บ้านด้วย ทำให้นักศึกษาได้ทราบถึงความเป็นมาเป็นไปที่สำคัญโดยตลอดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยไม่ขาดสาย ซึ่งเป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่านักศึกษาม.รามส่วนมากจะไม่ค่อยมีเวลาเข้าเรียน แต่จะใช้วิธีเรียนด้วยตนเองที่บ้าน จึงทำให้สะดวกมากยิ่งขึ้นและไม่ตกข่าวด้วย

เนื้อหาต่างๆภายในหนังสือพิมพ์นักศึกษาก็จะเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆที่น่าสนใจภายในมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวกับบุคคลหรือสถานที่ มีภาพข่าวประกอบให้ทราบว่าเป็นอย่างไร มีข้อมูลที่นักศึกษาต้องทราบอย่างแน่นอน เช่น ตารางสอบในแต่ละปีการศึกษา ตารางเรียน ข้อมูลตำราเรียน วันเวลาในการรับปริญญา เป็นต้น

6.2 การจัดทำหนังสือพิมพ์นักศึกษา(หนังสือพิมพ์มหาวิทยาลัย)

นิรนาม (www.commarts.chula.ac.th,2548) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาสารสนเทศเป็นหนึ่งในภาควิชาของคณะนิเทศศาสตร์ โดยก่อกำเนิดขึ้น พร้อมกับการจัดตั้งแผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ปี.ศ. 2508 ในชื่อวิชาเอกด้านหนังสือพิมพ์ซึ่งรวมอยู่กับสาขาสื่อสารมวลชน ในระยะแรกของการเรียนการสอนนิสิตที่เลือกเรียนวิชาเอกหนังสือพิมพ์มักเป็นนักวิชาชีพในวงการข่าว และหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีประสบการณ์แล้วในระดับหนึ่ง ทำให้บรรยากาศของการเรียนเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา และเป็นที่สนใจของสังคมอย่างยิ่ง

ต่อมาเมื่อมีการสถาปนา แผนกอิสระสื่อสารมวลชนและการประชาสัมพันธ์ ขึ้นเป็นคณะนิเทศศาสตร์ใน ปี.ศ. 2517 วิชาเอกหนังสือพิมพ์ก็ได้รับการพัฒนาขึ้นมีฐานะเป็นภาควิชาในชื่อว่าภาควิชาการหนังสือพิมพ์ มุ่งเน้นการเรียนการสอนด้านทฤษฎี-ปรัชญา จริยธรรม และทักษะของการเป็นนักวารสารศาสตร์ ผ่านการฝึกฝนการทำข่าว ผลิตสิ่งพิมพ์ในรูปแบบของหนังสือพิมพ์และนิตยสาร นิสิตนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สื่อสิ่งพิมพ์ของภาควิชาดังกล่าวมีบทบาทในฐานะเป็นกลไก สร้างเสริมอุดมการณ์ ประชาธิปไตย และความรับผิดชอบต่อสังคมในหมู่นิสิตนักศึกษา มาหลายยุคหลายสมัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงบทบาทในช่วง 14 ตุลาคม 2516 และ 6 ตุลาคม 2519 ซึ่ง ขบวนการนิสิตนักศึกษามีพลังอย่างมากในการขับเคลื่อนสังคม หนังสือพิมพ์นักศึกษาได้เป็น เสมือนพื้นที่ทางความคิดให้แก่คนหนุ่มสาวเหล่านี้ และได้เป็นแหล่งนำเสนองานวรรณกรรมที่ ทรงคุณค่า เช่น งานเขียนของอัศศิริ ธรรมโชติ กวีซีไรท์ที่รวมเล่มในชุด ขุนทองเจ้าจะกลับเมื่อฟ้า สาง ซึ่งเป็นนิสิตของภาควิชาการหนังสือพิมพ์และเป็นบรรณาธิการของ หนังสือพิมพ์นิสิตนักศึกษา ในสมัยนั้น

บัณฑิตของภาควิชาการหนังสือพิมพ์ในยุค 3 ทศวรรษแรกของการก่อตั้ง เป็นผู้ที่ได้ เข้าไปมีบทบาทโดดเด่นในวงการวิชาชีพด้านสื่อสารมวลชนจำนวนมาก โดยเฉพาะด้าน หนังสือพิมพ์ ซึ่งในระยะนั้นเป็นช่วงที่มีการเติบโตของหนังสือพิมพ์ที่ดำเนินการ โดยคนรุ่นใหม่ ที่ ต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยหลายฉบับ เช่น มติชน ประชาชาติธุรกิจ เดอะ เนชั่น เป็นต้น นอกจากนี้บัณฑิตของภาควิชาฯ จำนวนหนึ่งได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาที่สูงขึ้น และได้ กลับมาเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาฯ รวมทั้งไปเป็นอาจารย์ในสถาบันวิชาการต่างๆที่สอนด้าน นิเทศศาสตร์และวารสารศาสตร์ทั่วประเทศ

ต่อมาในปีพ.ศ. 2538 ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ ได้เปลี่ยนชื่อภาควิชาไปเป็น ภาควิชาวารสารสนเทศ เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวิชาการซึ่งเคลื่อนเข้าสู่ ความเป็นสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น และได้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีเนื้อหาวิชาการ รวมทั้งภาคปฏิบัติ ที่นำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะในด้านนี้มากยิ่งขึ้น เช่น ปรับ เนื้อหาด้านทฤษฎีให้ทันสมัยและครอบคลุมสื่อสารสนเทศ เพิ่มเติมเนื้อหาเชิงวิเคราะห์และ วิพากษ์ รวมทั้งให้มีการฝึกทำหนังสือพิมพ์ นักศึกษา ออนไลน์ในส่วนของภาคปฏิบัติด้วย

นับตั้งแต่การเปลี่ยนชื่อภาควิชาและปรับปรุงหลักสูตรเป็นต้นมา บัณฑิตที่จบ การศึกษาจากภาควิชาวารสารสนเทศ สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างกว้างขวางขึ้น และเป็น ทรัพยากรที่สำคัญในหน่วยงานต่างๆทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งต้องอาศัยเทคโนโลยี สารสนเทศในการปฏิบัติงาน

ในปีพ.ศ. 2541 ภาควิชาวารสารสนเทศได้เปิดสอนปริญญาโท สาขาวารสารสนเทศ โดยมีคณาจารย์ในภาควิชาฯเป็นผู้สอน ทำให้ภาควิชาผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ ด้านงานวิจัยในสาขาวารสารสนเทศจำนวนมาก วิทยานิพนธ์ของภาควิชาฯได้รับการจัดอันดับให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นงานศึกษาค้นคว้าทางวิชาการที่มีผู้อ้างอิงต่ออย่างกว้างขวางและบางเล่มได้รับรางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่นด้วย

ภาคศึกษาวารสารสนเทศให้ความสำคัญกับการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยสอดคล้องกับบริบทของสังคมอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของวิชาการ เทคโนโลยี สังคม และชุมชน นอกจากนี้ภาคศึกษาวารสารสนเทศยังให้ความสำคัญกับการเป็นกลไกขับเคลื่อนของภาคประชาสังคม ในการพัฒนาสื่อเพื่อชุมชนเข้มแข็ง รวมทั้งการพัฒนาภูมิปัญญาของชุมชนผ่านสื่อสารสนเทศ

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับ หนังสือพิมพ์มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์นักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีที่มาดังนี้ กล่าวคือ

นิรนาม (www.jc.tu.ac.th,2548)แผนกวารสารศาสตร์เป็นสถาบันศึกษาแห่งแรกในประเทศไทยที่เปิดสอนวิชาการ วารสารศาสตร์ในระดับปริญญาตรี ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์พ.ศ. 2497 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 71 ตอนที่ 11 วันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497) มีหลักการและเหตุผลโดยย่อว่า เพื่อส่งเสริมการศึกษาในด้านการสังคมสงเคราะห์และวารสารศาสตร์ให้มีมาตรฐานเทียบเท่ามหาวิทยาลัยในต่างประเทศ ดังนั้นอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2495 และมาตรา 3 แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งคณะสังคมสงเคราะห์ในมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2497

สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จึงได้ตราข้อบังคับให้แบ่งแยกแผนกวิชาภายในคณะสังคมศาสตร์ออกเป็น 2 แผนก คือ แผนกสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และแผนกวารสารศาสตร์ ให้เปิดการศึกษาทั้งสองแผนกดังกล่าวตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. 2497 (ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการแบ่งแยกแผนกวิชาภายในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์พ.ศ. 2497 ประกาศ ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497)

ในปีพ.ศ. 2509 สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้อนุมัติให้คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ เปิดการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคค่ำขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมวิทยฐานะของนักหนังสือพิมพ์อาชีพให้สูงขึ้น รวมทั้งพัฒนาการสื่อสารมวลชนทางด้านหนังสือพิมพ์และขยายบริการการศึกษาให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยมีหลักสูตรการศึกษา 3 ปี ผู้ที่สอบไล่ได้ครบทุกลักษณะวิชาตามหลักสูตรนี้จะได้รับประกาศนียบัตรวิชาการหนังสือพิมพ์

ในปีการศึกษา พ.ศ. 2512 มีการปรับปรุงการศึกษาภาคค่ำแผนกวารสารศาสตร์ใหม่ โดยระงับการรับสมัครเข้าศึกษาวิชาการหนังสือพิมพ์ภาคค่ำและเปิดสอนระดับปริญญาตรีแทนในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปีการศึกษาเดียวกันนั้น โดยใช้เวลาในการศึกษา 6 ปี ผู้ที่สอบไล่ได้ครบทุกลักษณะวิชาตามหลักสูตรจะได้รับปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต มีศักดิ์มีสิทธิ์เหมือนวิทยาศาสตรบัณฑิตหลักสูตรการศึกษา 4 ปี ทุกประการ

การศึกษาด้านวิทยาศาสตรได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ จนกระทั่งในปีพ.ศ. 2513 แผนกวิทยาศาสตร จึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นแผนกอิสระวิทยาศาสตรและสื่อสารมวลชน ดังราชกิจจานุเบกษา เล่ม 87 ตอนที่ 116 วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2513 ตามพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งแผนกอิสระวิทยาศาสตรและสื่อสารมวลชนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร พ.ศ. 2513 ให้ไว้ ณ วันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2513

เนื่องจากการศึกษาในสาขาวิชาสื่อสารมวลชนได้เจริญก้าวหน้าและขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงได้ขอยกฐานะแผนกอิสระวิทยาศาสตรและสื่อสารมวลชนขึ้นเป็น คณะวิทยาศาสตรและสื่อสารมวลชน ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตรตั้งแต่พ.ศ. 2522 เป็นต้นมา ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเรียกชื่อปริญญา การใช้อักษรย่อสำหรับปริญญาและครุวิทยฐานะคณะวิทยาศาสตรและสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตรพ.ศ. 2522 ให้ไว้ ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2522 ดังราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 201 วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2522

เพื่อให้การศึกษาและวิจัยทางด้านวิทยาศาสตรและสื่อสารมวลชนด้านหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ โฆษณา และการประชาสัมพันธ์ ตลอดจนการบริหารการศึกษาแก่นักศึกษาให้มีความรู้และความชำนาญ สามารถวินิจฉัยและตัดสินใจของสังคมในส่วนที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะไปใช้ในการประกอบวิชาชีพวิทยาศาสตร มีจริยธรรมและสำนึกต่อสังคม มีความรู้และทักษะในวิชาชีพ

คณะวิทยาศาสตรและสื่อสารมวลชนมีอุปกรณ์และห้องปฏิบัติการครบสมบูรณ์ คือ ห้องปฏิบัติการถ่ายภาพ ห้องปฏิบัติการภาพพิมพ์ รวมทั้งห้องปฏิบัติการหนังสือพิมพ์ โดยออกหนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัย เผยแพร่เป็นรายสัปดาห์ ทำให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้และฝึกฝนให้เกิดประสบการณ์ในการประกอบวิชาชีพอย่างสมบูรณ์

6.3 จุดมุ่งหมายของหนังสือพิมพ์ "นักศึกษา"

เพื่อให้การศึกษาอบรม ฝึกฝน และวิจัยทางวิทยาศาสตรและสื่อสารมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ให้มีความรู้ความชำนาญ สามารถวินิจฉัยและตัดสินใจในสังคมในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพสื่อสารมวลชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม รวมทั้งเป็นผู้นำสังคม เข้าใจปรัชญาวิชาชีพวิทยาศาสตร มีจริยธรรมและสำนึกต่อสังคม มีความรู้และทักษะในวิชาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากนี้ ยังมีหนังสือพิมพ์นักศึกษาอีกหนึ่งฉบับ คือ หนังสือพิมพ์อ่างแก้วซึ่งมีที่มาที่น่าสนใจเช่นกัน ดังนี้

นิรนาม (www.human.cmu.ac.th,2548) เมื่อปีพ.ศ. 2507 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ก่อตั้งขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยภูมิภาคแห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งมีการเปิดการศึกษาภาควิชาสื่อสารมวลชน คณะมนุษยศาสตร์ขึ้นด้วยตามหลักสูตรการศึกษา 4 ปี ทางศิลปศาสตรบัณฑิต (การสื่อสารมวลชน) โดยเปิดสอนในหลายสาขาวิชารวมทั้งสาขาวิชาหนังสือพิมพ์ด้วย

ในระยะเริ่มแรกนั้น ทางภาควิชาจะมุ่งเน้นด้านวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เป็นหลัก ต่อมาเมื่อปีพ.ศ. 2519 ทางหัวหน้าภาควิชาสื่อสารมวลชนในขณะนั้นรวมถึงคณะอาจารย์ผู้สอนกระบวนการหนังสือพิมพ์ ได้เล็งเห็นว่าควรมีการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาหนังสือพิมพ์ให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานอย่างวิชาชีพ เนื่องจากการฝึกทักษะเป็นสิ่งสำคัญ และทำให้นักศึกษาได้พบกับประสบการณ์จริง จึงได้ร่วมกันผลักดันให้เกิดหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติขึ้นมา

โดยหัวหน้าภาควิชาการสื่อสารมวลชนในขณะนั้น ได้ทำหนังสือขออนุมัติออกหนังสือพิมพ์ต่อคณะบดีคณะมนุษยศาสตร์ จนเป็นผลสำเร็จ การเริ่มต้นหนังสือพิมพ์ฉบับเล็กๆของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้ชื่อ หนังสือพิมพ์อ่างแก้วจึงได้ถือกำเนิดขึ้น เมื่อวันที่ 20 มกราคม 2520 พร้อมกับคติพจน์ที่ว่า หาญกล้า เทียงตรง มั่นคงอุดมการณ์

ถัดจากนั้นอีก 9 วัน หนังสือพิมพ์อ่างแก้ว ฉบับปฐมฤกษ์จึงได้ออกวางจำหน่ายสู่สายตานักศึกษาและประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรกเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ. 2520 อันเป็นวันพิธีพระราชทานปริญญาบัตร เหตุที่ใช้ชื่อหนังสือพิมพ์ว่า อ่างแก้วนั้น ก็เพราะว่าอ่างแก้วเป็นอ่างเก็บน้ำ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ทางธรรมชาติอันงดงาม ที่ผู้มาเยือนมอเชิงดอยแห่งนี้ ต่างต้องตาติดตราตรึงใจไปนานแสนนานนั่นเอง

หนังสือพิมพ์อ่างแก้วฉบับแรกนั้นมีขนาดแท็บลอยด์ จำนวน 12 หน้า ราคา 1.50 บาท มีนักศึกษาฝึกปฏิบัติเพียง 15 คน เท่านั้น ซึ่งเป็นนักศึกษาปีที่ 4 รุ่น 11 ขนาดของหนังสือพิมพ์อ่างแก้วเป็นขนาดแท็บลอยด์เรื่อยมา จนถึงปีพ.ศ. 2527 จึงเปลี่ยนเป็นขนาดบอรัลชีท หรือขนาดมาตรฐานดังเช่นปัจจุบัน

ตลอดระยะเวลา 27 ปีที่ผ่านมา หนังสือพิมพ์อ่างแก้วแสดงบทบาทที่ชัดเจน ในการเป็นตัวแทนนักศึกษา ชุมชน และสังคมภายนอก เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะ จนได้รับรางวัลหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติดีเด่น ระดับอุดมศึกษาประจำปี 2536 2537 2541 2543 รวมทั้งรางวัลอื่นๆอีกมากมาย จากสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากข้อมูลที่ได้ค้นหามาพบว่ามีหนังสือพิมพ์นักศึกษามากมายหลากหลายสถาบันได้เข้าร่วมกิจกรรมการแลกเปลี่ยนหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ อ่างแก้ว จัดทำโดย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะสื่อสารมวลชน สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์
2. หนังสือพิมพ์ สุรนารายณ์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา คณะวิทยาการจัดการ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์
3. หนังสือพิมพ์ สื่อมวลชน จัดทำโดย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะวิทยาการสารสนเทศ สาขาสื่อสารมวลชน
4. หนังสือพิมพ์ สานสื่อ จัดทำโดย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ สาขาสื่อสารมวลชน ภาควิชาศิลปนิเทศ
5. หนังสือพิมพ์ ร้าไฟโพสต์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี คณะวิทยาการจัดการ วิชานิติศาสตร์
6. หนังสือพิมพ์ รังสิต จัดทำโดย มหาวิทยาลัยรังสิต คณะนิติศาสตร์ สาขาวิชาวารสารศาสตร์
7. หนังสือพิมพ์ ยุงรำแพน จัดทำโดย สถาบันราชภัฏเทพสตรี คณะวิทยาการจัดการ วิชานิติศาสตร์
8. หนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัย จัดทำโดย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะวารสารและการสื่อสารมวลชน
9. หนังสือพิมพ์ ห่อข่าว จัดทำโดย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย คณะนิติศาสตร์ วิชาวารสารศาสตร์
10. หนังสือพิมพ์ พิบูลโพสต์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม คณะวิทยาการจัดการ วิชานิติศาสตร์
11. หนังสือพิมพ์ อินทนิลโพสต์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ คณะวิทยาการจัดการ วิชานิติศาสตร์
12. หนังสือพิมพ์ สงขลาโพสต์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏสงขลา คณะวิทยาการจัดการ วิชานิติศาสตร์
13. หนังสือพิมพ์ ลานมะพร้าว จัดทำโดย มหาวิทยาลัยบูรพา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14. หนังสือพิมพ์ เพชรพิमान จัดทำโดย สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ ชุมชนวารสารศาสตร์
15. หนังสือพิมพ์ ประชาคม จัดทำโดย สถาบันราชภัฏภูเก็ต คณะวิทยาการจัดการ
16. หนังสือพิมพ์ บัณฑิตโพสต์ จัดทำโดย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ คณะนิเทศศาสตร์
17. หนังสือพิมพ์ บ้านกล้วย จัดทำโดย มหาวิทยาลัยกรุงเทพวิทยาเขตกล้วยน้ำไท คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาวารสารศาสตร์
18. หนังสือพิมพ์ นิสิตนักศึกษา จัดทำโดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาวารสารศาสตร์
19. หนังสือพิมพ์ เชียงราย จัดทำโดย สถาบันราชภัฏเชียงราย คณะวิทยาการจัดการ วิชานิเทศศาสตร์
20. หนังสือพิมพ์ ช้างแดง จัดทำโดย มหาวิทยาลัยโยนก คณะนิเทศศาสตร์ สาขาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์
21. หนังสือพิมพ์ จันทรเกษมโพสต์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏจันทรเกษม คณะวิทยาการจัดการ นิเทศศาสตร์
22. หนังสือพิมพ์ ก้าวแห่งแดง จัดทำโดย สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาการจัดการ วิชาวารสารศาสตร์

6.4 ตัวอย่างนโยบายของหนังสือพิมพ์

"อ่างแก้ว"

สร้างสรรค์หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติให้มีมาตรฐานระดับวิชาชีพ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่นและชาติ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้อ่าน ซึ่งเป็นประชากรของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ในการดำเนินงานจักต้องคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ และความรับผิดชอบทั้งต่อวิชาชีพและต่อสังคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติผลิตหนังสือพิมพ์ตามมาตรฐานวิชาชีพ
2. เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ทางวิชาการหนังสือพิมพ์แก่นักศึกษา
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความคิดเห็นแก่ผู้อ่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. เพื่อฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ มีสำนึกที่ดีในวิชาชีพ

ศูนย์การศึกษาวิชาการหนังสือพิมพ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆในระดับอุดมศึกษาที่มีหลักสูตรการเรียน การสอนแขนงวิชาการหนังสือพิมพ์ในสาขาสื่อสารมวลชน นิเทศศาสตร์ และวารสารศาสตร์โดยเป็นศูนย์กลางข้อมูลของสถาบันต่างๆที่มีการจัดทำหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติและเป็นศูนย์กลาง ข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

6.5 รางวัลนกน้อยในไร่ส้ม

ความหมายของรางวัลนกน้อยในไร่ส้ม คือ "นักข่าวหนังสือพิมพ์" ในสมัยก่อนซึ่งยังอยู่ในยุคประชาธิปไตยเปรียบเทียบนักข่าวหนังสือพิมพ์ที่มีการใช้ชีวิตที่อิสระเสรี จะบินไปไหนๆ ก็ได้ แต่ก็ต้องมีความระแวดระวังตัวเองมากเหมือนกัน เพราะไร่ส้มเข้าก็ฉีดยาฆ่าศัตรูพืช ดังนั้นถ้าต้องการอยู่รอดก็ต้องปราดเปรียวว่องไว และรู้จักเรียนรู้เพื่อให้อยู่รอดได้

ออนไลน์ (www.human.cmu.ac.th,2548) ในการจัดทำหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติจากสถาบันต่าง ๆ ทำให้เกิดการแข่งขันและงานสร้างสรรค์ชิ้นงานทำให้เกิดรางวัลในวงการหนังสือพิมพ์ ที่เรียกว่า รางวัลแห่งเกียรติยศ นกน้อยในไร่ส้ม ซึ่งเป็นรางวัลที่ผู้ผลิตหนังสือพิมพ์ทุกสาขาต้องการเพื่อเป็นเกียรติประวัติ ดังที่จะยกตัวอย่างรางวัลทั้งหมดที่หนังสือพิมพ์อ้างแก่วจาก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้รับ

ภาพที่ 6 ภาพรางวัลนกน้อยในไร่ส้ม

ที่มา : www.human.cmu.ac.th (2548)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.6 ประเภทหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติ

- หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติดีเด่นระดับอุดมศึกษาประจำปี 2536, 2537, 2541, 2543
- หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติชมเชยระดับอุดมศึกษาประจำปี 2540, 2542, 2544

ประเภทข่าวหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติ

- ข่าวชมเชย หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติระดับอุดมศึกษา ประจำปี 2537

หัวข้อข่าว "วิกฤตขยะในจังหวัดเชียงใหม่"

- ข่าวดีเด่น หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติระดับอุดมศึกษา ประจำปี 2538

หัวข้อข่าว "ชุดลอกแม่ปิ้งไม่โปร่งใส"

- ข่าวชมเชย หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติระดับอุดมศึกษา ประจำปี 2538

หัวข้อข่าว "ริชมอนต์ล็กlobalทำวิจัย"

- ข่าวชมเชย หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติระดับอุดมศึกษา ประจำปี 2540

หัวข้อข่าว "เกษตรฯโหดตัดรูนุ ประภาศัตถ์รูนุประจันท้วมช."

- ข่าวชมเชย หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติระดับอุดมศึกษา ประจำปี 2541

หัวข้อข่าว "ล็กlobalท้งขยะบนอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย"

ประเภทข่าวสิ่งแวดล้อมหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติ

- ข่าวสิ่งแวดล้อมดีเด่น หนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติระดับอุดมศึกษา ประจำปี 2541

หัวข้อข่าว "ล็กlobalท้งขยะบนอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย"

6.7 บทความเกี่ยวกับรางวัลหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติในปีล่าสุด 2548 ทำไม?

'พิราบน้อย' ม.ซีอตั้งถึงพลาด

ภาพที่ 7 ภาพรางวัลนกพิราบน้อย

ที่มา : www.thaiday.com.(2548)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

" ปากมอม ขอแสดงความยินดีกับนักศึกษา.ราชภัฏจันทรเกษมที่ได้รับรางวัล "พิราบน้อย" จากสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์ไปถึง 5 รางวัลด้วยกัน 1. รางวัลพิราบน้อย ประเภทหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติ 2. รางวัลพิราบน้อย ประเภทข่าวฝึกปฏิบัติดีเด่น ได้แก่ ข่าว ชุมชนชาเล้ง 3. รางวัลข่าวสิ่งแวดล้อมฝึกปฏิบัติดีเด่นด้วย 4. รางวัลชมเชยข่าวฝึกปฏิบัติดีเด่น ได้แก่ ข่าว เปิดสัญญาทาส จษ. บ. ไทยโฮมฟู้ด ต้นเหตุอาหารแพงและรางวัล วิต้าปาดิยะเสวีให้แก่สารคดีเรื่องกลุ่มน้ำอัดเม็ด 2 องค์กร ต่อต้านยาเสพติดระดับโลก "

ส่วนหนังสือพิมพ์คลื่นประชาชน ของ สถาบันราชภัฏนครปฐม และหนังสือพิมพ์อ่างแก้ว ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้รางวัลชมเชยหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติ และข่าว แพทย์ มช. ประท้วงความยุติธรรม โดยหนังสือพิมพ์อ่างแก้ว ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เองก็ได้รับรางวัลชมเชยข่าวฝึกปฏิบัติเช่นเดียวกับข่าวเปิดสัญญาทาส จษ. บ. ไทยโฮมฟู้ด ต้นเหตุอาหารแพงของสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

"ที่น่ายินดีก็คือสถาบันที่ได้รับรางวัลในปีไปครองนั้น ในทุกๆ ปีส่วนใหญ่จะไม่มีชื่อของสถาบันนี้ เป็นความใฝ่ฝันของนักเรียนนักศึกษาที่สนใจอยากเรียนทางด้านนิเทศศาสตร์เอาเสียเลย"

ไม่ว่าจะเป็นของภาครัฐหรือเอกชนอย่างเช่น มหาวิทยาลัยเอกชนแห่งหนึ่งที่ผู้ก่อตั้งเกี่ยวข้องกับเครื่องสำอางค์ยี่ห้อหนึ่ง ที่มีชื่อเสียงว่าสามารถผลิตบุคลากรทางด้านนิเทศศาสตร์ที่มีคุณภาพออกมาได้ดีนี้

ในทุกๆ ปีผลงานของนักศึกษากลับมาไม่ถึงขั้นที่จะเข้าชิงรางวัลของสมาคม ส่วนหนึ่งปากมอมเข้าใจว่าเป็นเพราะอิสรภาพทางความคิดของนักศึกษาหลาย ๆ สถาบันถูกปิดบังจากอาจารย์ หรือผู้หลักผู้ใหญ่ในสถาบันที่หวังแต่รักษาภาพของมหาวิทยาลัย กลัวเหล่าพิราบน้อยจะนำความจริง ด้านลบของสถาบันมาตีแผ่สู่เพื่อนร่วมสถาบัน หรือกลัวข้อมูลด้านลบจะออกสู่สายตาสาธารณชน

กว่านักศึกษาที่เข้าเรียนจะทำหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติออกมาได้ ต้องผ่านการตรวจสอบประมาณ 4 -5 ชั้นนะ ชั้นแรกเลยก็ครูนี้ละแต่สำหรับครูแล้วเรื่องที่ทำนั้นถ้าเป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยตามปกติก็จะปล่อยเลยให้เขาโชว์ความสามารถของเขา " อาจารย์ผู้สอนผู้คร่ำหวอดในการสอนวิชาการหนังสือพิมพ์มายาวนานกว่า 6 ปี ในรั้วของ ม. เอกชนแห่งที่กล่าวให้ปากมอมฟัง

พร้อมทั้งบอกอีกว่านอกจากอาจารย์ผู้สอนแล้ว ยังมีหัวหน้าภาควิชาตรวจสอบ ต่อ

จากหัวหน้าภาควิชาที่เป็นคณะบดีนิเทศศาสตร์ตรวจสอบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

"แค่สองชั้นนี้ข่าวที่ด้านลบมักจะถูกนำมาเสนอแล้ว"

กรณีนี้ ผ่านยังต้องฝ่าด่าน ผอ.ฝ่ายกิจการนักศึกษาอีกซึ่งในขั้นนี้อาจารย์รายเดิม บอกปากมอว่า ยากกว่าที่ข่าวด้านลบที่เป็นเรื่องจริงจะผ่านการตรวจสอบไปได้ ดังนั้น หนังสือพิมพ์ที่ักปฏิบัติของนักศึกษานั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะได้รางวัลของสมาคมฯ.....

แม้แต่กลัว ภาพ จะเสีย แล้วนักศึกษาที่ตั้งอกตั้งใจศึกษาหาวิชาความรู้จากสถาบันที่พวกเขา เชื่อ ว่าสามารถทำให้เขาเก่งและดีได้ นั้นจะเป็นอย่างไร....

....หรือจะมองนักศึกษาของตัวเองเป็นลูกค้าที่ยอมจ่ายค่าเทอมแพงๆ เพื่อให้ได้ชื่อว่าจบมาจากสถาบันนี้เอง (www.thaiday.com ; 2548)

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหนังสือพิมพ์นักศึกษา

นรินทร์ นำเจริญ (2541) ได้ทำการศึกษาบทบาทในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมของนิตยสารแนววรรณกรรมไทย พ.ศ. 2520 – พ.ศ. 2539 โดยศึกษาจากนิตยสารแนววรรณกรรม 4 ฉบับได้แก่ นิตยสารโลกหนังสือ, ช่อกระแจะ, ถนนหนังสือ และ writer ผลจากการวิจัยพบว่า นิตยสารแนววรรณกรรมเป็นสื่อสิ่งพิมพ์อีกประเภทหนึ่งที่มุ่งแสดงบทบาทตามความคาดหวังของทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ของสื่อมวลชน ได้แก่ การแสดงบทบาทในการรายงานและสอดส่องสังคม การแสดงบทบาทในการเชื่อมโยง ติความ เหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม การแสดงบทบาทในการถ่ายทอดคมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่สังคม และการแสดงบทบาทในการระดมพลังเคลื่อนไหวต่างๆ ในสังคม ทั้งนี้ บทบรรณาธิการเน้นแสดงบทบาทในการเชื่อมโยงติความเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม เรื่องจากปกเน้นแสดงบทบาทการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้กับสังคม ส่วนวรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นนั้นแสดงบทบาทในการรายงานและสอดส่องสังคม

สมควร กวียะ (2531) การศึกษาวิจัยเรื่องหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทย : แนวคิดการจัดทำและแนวโน้มเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก หนังสือพิมพ์ออนไลน์ 4 รายชื่อคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ และหนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์

กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์จะแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักหนังสือพิมพ์ได้แก่ บรรณาธิการหรือผู้ที่รับผิดชอบดูแลหนังสือพิมพ์ออนไลน์และหัวหน้าคณะปฏิบัติงานและกลุ่มนักวิชาการด้านหนังสือพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปผลการวิจัย

1. แนวคิดในการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทยเกิดจากการพัฒนาเทคโนโลยี โดยเฉพาะระบบอินเทอร์เน็ตตลอดจนสามารถพัฒนาเข้าสู่การบริหารทางธุรกิจได้ต่อไป
2. หนังสือพิมพ์ออนไลน์ฉบับภาษาไทยระยะปัจจุบันยังใช้แหล่งข่าวและเนื้อหาเดียวกับหนังสือพิมพ์ฉบับตีพิมพ์บนกระดาษสรุปข่าวจากหนังสือพิมพ์ฉบับตีพิมพ์บนกระดาษ และการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารแบบผสมผสานระหว่างการนำเสนอเช่นเดียวกับฉบับตีพิมพ์บนกระดาษ ส่วนหนึ่ง กับการหาข้อมูลข่าวเองส่วนหนึ่ง
3. การทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะเริ่มทำหลังจากหนังสือพิมพ์ฉบับตีพิมพ์บนกระดาษเสร็จสิ้นกระบวนการแล้ว โดยมีขั้นตอนนำข้อมูลข่าวจากกองบรรณาธิการที่เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ การคัดเลือกและเขียนข่าว การนำเสนอ การออกแบบการนำเสนอ การคัดเลือกภาพประกอบ การแปลงข้อมูลสำหรับระบบอินเทอร์เน็ตและการตรวจแก้ไข
4. ปัจจัยเสริมในการจัดทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์ มีความกระชับ รวดเร็ว และสามารถพัฒนาเป็นธุรกิจได้ ส่วนปัจจัยอุปสรรค ได้แก่ การขาดแคลนบุคลากร ทั้งในด้านปริมาณและความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต
5. หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีแนวโน้มที่จะแยกองค์กรออกมาให้ทำงานคล่องตัวขึ้นและมีแนวโน้มการนำเสนอข่าวในลักษณะมัลติมีเดีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
วิธีการวิจัย
(Materials and Methods)

ในการศึกษาเรื่องการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา นั้น เป็นการศึกษาสัมภาษณ์ผู้ผลิต กลุ่มประชากรโดยตรง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถาบัน/มหาวิทยาลัยที่ผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา ซึ่งมีรายชื่อดังนี้

ประชากร

รายชื่อกลุ่มนักศึกษาที่ผลิตหนังสือพิมพ์ มีดังนี้

1. หนังสือพิมพ์อ่างแก้ว จัดทำโดย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะสื่อสารมวลชน สาขาวิชาการหนังสือพิมพ์
2. หนังสือพิมพ์สุรนารายณ์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา คณะวิทยาการจัดการ โพรแกรมนิเทศศาสตร์
3. หนังสือพิมพ์สื่อมวลชน จัดทำโดย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม คณะวิทยาการสารสนเทศ สาขาสื่อสารมวลชน
4. หนังสือพิมพ์सानสีอ จัดทำโดย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ สาขาสื่อสารมวลชน ภาควิชาศิลปนิเทศ
5. หนังสือพิมพ์ราไพพอสต์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี คณะวิทยาการจัดการ วิชานิเทศศาสตร์
6. หนังสือพิมพ์รังสิต จัดทำโดย มหาวิทยาลัยรังสิต คณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาวารสารศาสตร์
7. หนังสือพิมพ์ยูงรำแพน จัดทำโดย สถาบันราชภัฏเทพสตรี คณะวิทยาการจัดการ วิชานิเทศศาสตร์
8. หนังสือพิมพ์มหาวิทยาลัย จัดทำโดย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ คณะวารสารและการสื่อสารมวลชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๑. หนังสือพิมพ์หอข่าว จัดทำโดย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย คณะนิเทศศาสตร์ วิชาวารสารศาสตร์
10. หนังสือพิมพ์พิบูลโพสต์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม คณะวิทยาการการจัดการ วิชานิเทศศาสตร์
11. หนังสือพิมพ์อินทนิลโพสต์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ คณะวิทยาการการจัดการ วิชานิเทศศาสตร์
12. หนังสือพิมพ์สงขลาโพสต์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏสงขลา คณะวิทยาการการจัดการ วิชานิเทศศาสตร์
13. หนังสือพิมพ์ลานมะพร้าว จัดทำโดย มหาวิทยาลัยบูรพา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
14. หนังสือพิมพ์เพชรพิมาน จัดทำโดย สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ ชุมชนวารสารศาสตร์
15. หนังสือพิมพ์ประชาคม จัดทำโดย สถาบันราชภัฏภูเก็ต คณะวิทยาการการจัดการ
16. หนังสือพิมพ์บัณฑิตโพสต์ จัดทำโดย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์
17. หนังสือพิมพ์บ้านกล้วย จัดทำโดย มหาวิทยาลัยกรุงเทพวิทยาเขตกล้วยน้ำไท คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาวารสารศาสตร์
18. หนังสือพิมพ์นิสิตนักศึกษา จัดทำโดย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาวารสารศาสตร์
19. หนังสือพิมพ์เชียงราย จัดทำโดย สถาบันราชภัฏเชียงราย คณะวิทยาการการจัดการ วิชานิเทศศาสตร์
20. หนังสือพิมพ์ข้างแดง จัดทำโดย มหาวิทยาลัยโยนก คณะนิเทศศาสตร์ สาขาหนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์
21. หนังสือพิมพ์จันทร์เกษมโพสต์ จัดทำโดย สถาบันราชภัฏจันทร์เกษม คณะวิทยาการการจัดการ นิเทศศาสตร์
22. หนังสือพิมพ์กำแพงแดง จัดทำโดย สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา คณะวิทยาการการจัดการ วิชาวารสารศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ดังนี้

1. กลุ่มนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม คณะวิทยาการจัดการ นิเทศศาสตร์ ในชื่อหนังสือพิมพ์จันทรเกษมโพสต์ เป็นสถาบันการศึกษาที่ได้รับรางวัลจากสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะปี 2547 ที่คว้ารางวัลได้ถึง 7 รางวัล
2. กลุ่มนักศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาวารสารศาสตร์ ในชื่อหนังสือพิมพ์ นิตินักศึกษา เป็นสถาบันที่มีการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษาที่มีชื่อเสียงและมีการผลิตมายาวนานอย่างต่อเนื่อง
3. กลุ่มนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาวารสารศาสตร์ ในชื่อหนังสือพิมพ์หอข่าว เป็นสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนในด้านบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์เป็นหลัก
4. กลุ่มนักศึกษาจากศูนย์สารนิเทศนิเทศศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯลาดกระบัง เพราะมีการริเริ่มทำการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษาเป็นปีแรก

เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยใช้วิธีสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างรวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องและศึกษาจากตัวอย่างกรณีศึกษาจากผู้วิจัยเอง ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์ ซึ่งกำหนดเนื้อหาให้ครอบคลุมถึงกระบวนการผลิต ระบบการพิมพ์ การจัดจำหน่ายประชาสัมพันธ์และเรื่องปัญหาอุปสรรคในการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษาทุกเรื่อง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ในเชิงคุณภาพโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์เปรียบเทียบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัย

(Results)

การศึกษากระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา 4 ฉบับประกอบด้วย 1.หนังสือพิมพ์ จันทรเกษมโพสต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม 2.หนังสือพิมพ์ นิสิตนักศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3.หนังสือพิมพ์หอข่าว มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย 4.หนังสือพิมพ์สารสัมพันธ์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง โดยการสัมภาษณ์ข้อมูลต่างๆ เช่น ข้อมูลทั่วไปของผู้ผลิต วัตถุประสงค์ในการผลิต กระบวนการผลิต และความคิดเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์นักศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวม วิเคราะห์ และขอเสนอข้อมูลดังกล่าว ทั้งในแบบการบรรยายเชิงพรรณนา ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปนี้ประกอบด้วย ชื่อ สถาบัน ระดับการศึกษา ตำแหน่งและหน้าที่ของผู้ให้สัมภาษณ์ดังต่อไปนี้

1. นาย อนิรุจน์ มีสกุล (จันทรเกษมโพสต์)

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปี พ.ศ.2548 จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทรเกษม ในสาขาวิชาวารสารศาสตร์ อดีตบรรณาธิการหนังสือพิมพ์จันทรเกษมโพสต์ (มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม) โดยทำหน้าที่เขียนบทบรรณาธิการ ข่าว รวมทั้งเป็นผู้ควบคุมดูแลการผลิตเกือบทุกขั้นตอน ทั้งนี้ นาย อนิรุจน์ ยังมีส่วนช่วยทำให้ จันทรเกษมโพสต์ คว่ำรางวัล พีรaben้อย (รางวัลจากสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย) ที่มอบให้แก่ หนังสือพิมพ์นักศึกษาที่มีผลงานดีเด่นในแต่ละด้าน ถึง 7 รางวัล ในปี พ.ศ.2547

2. นางสาว ธิตติมา อูระพิพัฒน์พงษ์ (นิสิตนักศึกษา)

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปี พ.ศ.2548 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในสาขาวิชาวารสารศาสตร์ ปัจจุบันทำงานเป็นนักวิจัยเรื่อง ธรณีพิบัติ คลื่นยักษ์ซึนามิ อดีตบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ นิสิตนักศึกษา(มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์) โดยมีหน้าที่เขียนบทบรรณาธิการ และมีส่วนร่วมในการทำข่าว รวมทั้งเป็นผู้ควบคุมการผลิตของหนังสือพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. นางสาว พิชามณีย์ ชูประเสริฐ (หอข่าว)

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปี พ.ศ.2548 จากมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ในสาขาวิชาวารสารศาสตร์ ปัจจุบันยังไม่ประกอบอาชีพใด อดีตบรรณาธิการบริหารของหนังสือพิมพ์หอข่าว(มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย) โดยมีหน้าที่ควบคุมดูแลและบริหารงานหนังสือพิมพ์ทั้งหมด

4. นาย คุณาธุณี พุดซ้อน (สารสัมพันธ์)

สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ปี พ.ศ.2548 จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในสาขาวิชา นิเทศศาสตร์เกษตร ปัจจุบันเป็น Copy Writer ในบริษัทเอเจนซีโฆษณา อดีตบรรณาธิการหนังสือพิมพ์สารสัมพันธ์ (สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง) โดยมีหน้าที่ดูแลในด้านการผลิตทั้งหมด ทั้งทางด้านประชาสัมพันธ์ การทำข่าว และการจัดพิมพ์

2. วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และนโยบายในการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา

ในการศึกษาส่วนนี้ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย นโยบาย คำขวัญ และสาเหตุที่เข้าร่วมในการผลิต (โดยจะทำการเปรียบเทียบจากกรณีศึกษาหนังสือพิมพ์สารสัมพันธ์)

2.1 วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย นโยบาย

หนังสือพิมพ์นักศึกษาแต่ละสถาบันนั้นมีวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และนโยบายของแต่ละฉบับ ดังนี้

1. จันทรเกษมโพสต์ มีวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และนโยบายในการผลิต คือ
 - ให้นักศึกษาสาขาวารสารได้ฝึกประสบการณ์การทำงาน
 - เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามหลักวิชาการสื่อสาร
 - เพื่อให้ประชาคมชาวจันทรเกษมรับรู้และสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน
2. นิสิตนักศึกษา มีวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และนโยบายในการผลิต คือ
 - ให้นักศึกษาภาควิชาวารสารศาสตร์ได้ฝึกปฏิบัติจริง
 - เป็นสื่อทางเลือกให้แก่สังคม
3. หอข่าว มีวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และนโยบายในการผลิต คือ
 - ให้นักศึกษาภาควิชาวารสารศาสตร์ได้ฝึกปฏิบัติจริง
 - นำเสนอข่าวสารภายในสถาบัน
4. สารสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และนโยบายในการผลิต คือ
 - เพื่อลดความเป็นเอกเทศของนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ของโรงเรียนหอการค้าไทย ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ช่วยเผยแพร่ข่าวสารภายในสถาบัน

จะเห็นได้ว่าทุกสถาบันนั้นมีวัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย และนโยบายในการผลิตและจัดทำหนังสือพิมพ์นักศึกษาที่คล้ายคลึงกัน เช่น ต้องการฝึกปฏิบัติงาน เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามหน้าที่และบทบาทของสื่อมวลชนที่จะต้องคอยตีแผ่เรื่องราวความเป็นไปของสังคม ด้วยความซื่อสัตย์และตรงไปตรงมาโดยอยู่ในกรอบของจรรยาบรรณสื่อมวลชน

2.2 สโลแกนคำขวัญหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์นักศึกษาที่ทำการศึกษที่ทำการศึกษามีสโลแกนคำขวัญ ดังนี้

1. สารสัมพันธ์ คือ สื่อสาร อย่าง สร้างสรรค์
2. จันทรเกษมโพสต์ คือ เวทีแห่งความคิด นิสิตนักศึกษา
3. นิสิตนักศึกษา คือ ชัดทุกเรื่องราว คมทุกแง่มุม
4. หอข่าว ไม่มี

จากการศึกษาพบว่าสารสัมพันธ์ จะมุ่งเน้นไปในเรื่องของการสื่อสารออกมา ซึ่งตามจุดมุ่งหมายแล้วค่อนข้างคล้ายคลึงกับหนังสือพิมพ์นิสิตนักศึกษา คือ สโลแกนมุ่งเน้นตัวสื่อเป็นสิ่งสำคัญ แต่ในส่วนของ จันทรเกษมโพสต์นั้นมุ่งเน้นที่จะให้หนังสือพิมพ์ได้เป็นตัวแทนของแนวความคิดและการแสดงออกมาซึ่งเสรีภาพของนักศึกษาซึ่งเน้นที่จะพัฒนาตัวผู้ส่งสาร อันจะนำสู่การแสดงเสรีภาพในครั้งต่อไปเมื่อนักศึกษานั้นได้เข้าไปมีบทบาทในวงการสื่อมวลชนจริงๆ

ส่วนในของหนังสือพิมพ์หอข่าวนั้นที่ไม่มีสโลแกนอาจด้วยเพราะว่าไม่ต้องการยึดติดกับกรอบใดๆมาจำกัดทิศทางของหนังสือพิมพ์แต่ละเล่ม เพราะว่าแต่ละเล่มทิศทางของการนำเสนอหรือการมุ่งเน้นอาจไม่ตรงกันกับฉบับเก่าๆ

2.3 สาเหตุที่เข้าร่วมผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา

จากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่เข้ามาช่วยในการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษานั้นล้วนแล้วแต่มาจากการที่ต้องฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรของการเรียนการสอนของสาขาวิชาวารสารศาสตร์ที่ต้องการให้นักศึกษามีทักษะในการปฏิบัติงานด้วยกันทั้งสิ้น แต่หลังจากที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการแล้วปรากฏว่าทุกคนต่างมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า การผลิตหนังสือพิมพ์ นักศึกษานั้นได้อะไรมากกว่าที่ตนคิด ซึ่งในส่วนของหนังสือพิมพ์สารสัมพันธ์จะไม่ใช่นักศึกษาฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรแต่ผู้ให้สัมภาษณ์ก็ยืนยันว่าทุกคนนั้นได้รับประสบการณ์ที่ดีจากการร่วมผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. กระบวนการผลิต

ในการศึกษาในกระบวนการผลิตนั้นจะทำการศึกษาตั้งแต่เรื่องการจัดองค์กร การผลิต รวมถึงการประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมาย

3.1 การจัดองค์กร (การจัดองค์กร การจัดกองบรรณาธิการ หน้าที่กองบรรณาธิการ)

จากการศึกษาพบว่าการจัดผังองค์กร ในเรื่องของความเป็นแบบแผนนั้นจำนวนคนที่ร่วมผลิตในฉบับนั้นๆมีส่วนอย่างมาก คือถ้ากองบรรณาธิการไหนมีจำนวนคนมากก็จะสามารถจัดกองบรรณาธิการได้อย่างเป็นทางการ มีการแยกเป็นโต๊ะข่าวแต่ละโต๊ะข่าวและแต่ละโต๊ะข่าวก็จะมีกองบรรณาธิการคอยคัดกรองข่าวอีกครั้งก่อนที่จะส่งไปยังกองบรรณาธิการหลัก ซึ่งจากการศึกษาของเรื่องการจัดองค์กรนั้นพบว่าหนังสือพิมพ์นักศึกษาสามารถแบ่งการจัดออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. การจัดองค์กรแบบเป็นแบบแผน ได้แก่ หนังสือพิมพ์จันทร์เกษมโพสต์ และหนังสือพิมพ์หอข่าว ซึ่งการจัดผังองค์กรของทั้งสองสถาบันนั้นมีลักษณะเป็นแบบแผนคล้ายกับกองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์อาชีพจริงๆ ซึ่งมีการจัดผังองค์กร

ภาพที่ 8 แสดงโครงสร้างการจัดผังองค์กร

2. การจัดองค์กรอย่างไม่เป็นแบบแผน ได้แก่หนังสือพิมพ์สารสัมพันธ์ และหนังสือพิมพ์นิสิตนักศึกษา ด้วยเหตุผลที่ว่า มีจำนวนคนน้อยกว่า ดังนั้นการจัดกองบรรณาธิการจึงไม่มีแบบแผนเท่าไรนัก โดยจะเป็นการแบ่งงาน และช่วยเหลือกันมากกว่า

แต่ในส่วนของหน้าที่ของกองบรรณาธิการนั้นจากการศึกษาพบว่าทำทุกอย่างมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือทำหน้าที่คัดกรองข่าว เรียบเรียงข่าว และจัดส่งพิมพ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ด้านเนื้อหา(แนวการเขียน การรายงาน แนวทางการทำต้นฉบับ)

ในการศึกษาของเรื่องเนื้อหาที่ปรากฏในหน้าหนังสือพิมพ์นักศึกษา นั้น จะพิจารณาในเรื่องแนวการเขียน การรายงาน และแนวทางการทำต้นฉบับ ดังนี้

3.2.1 บทบรรณาธิการ บทบรรณาธิการจะมีแนวการเขียน ที่ต่างกันดังนี้

1. **จันทร์เกษมโพสดี** จะเขียนให้ความเห็นเกี่ยวกับภาพรวมของข่าวในฉบับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นตัวแทนความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์
2. **นิสิตนักศึกษา** จะเขียนถึงข่าวที่เป็นประเด็นสำคัญของฉบับ
3. **หอข่าว** จะเขียนแสดงความคิดเห็น ในเรื่องของข่าวทั่วไป
4. **สารสัมพันธ์** จะเขียนเรื่องที่อยู่ในความสนใจในเวลานั้น

จากการเปรียบเทียบจะเห็นได้ว่าแต่ละฉบับจะค่อนข้างมีแนวการเขียนบทบรรณาธิการที่ต่างกัน เช่น บางฉบับก็เน้นไปที่ประเด็นข่าวเดียว บางฉบับก็กล่าวโดยภาพรวมโดยมีข่าวเด่นเป็นข่าวหลัก บางฉบับก็ไม่ได้กำหนดประเด็นที่เป็นแบบแผนมุ่งเน้นให้อิสระแก่ผู้เขียน เป็นต้น และโดยภาพรวมแล้วบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์แต่ละสถาบันนั้นก็จะเป็นไปตามหลักของการเขียนบทบรรณาธิการ คือ การเขียนบทความที่แสดงทัศนะที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ทั้งนี้ แนวคิดที่นำเสนอในบทบรรณาธิการถือเป็นจุดยืนทางความคิดหรือแสดงนโยบายหลักของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น การเขียนบทบรรณาธิการ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่ออธิบายเหตุการณ์ เรื่องราว หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม และประชาชนกำลังสนใจ
2. เพื่อแสดงความคิดเห็นที่มีต่อสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นข่าวสำคัญ ไม่ว่าจะในเชิงสนับสนุน คัดค้าน หรือวิเคราะห์
3. เพื่อสนับสนุนนโยบายของรัฐบาล หรือแนวทางการบริหารประเทศ หรือแนวทางปฏิบัติขององค์กรต่างๆ ซึ่งเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน หรือสังคมประเทศ
4. เพื่อคัดค้านแนวทางหรือนโยบายขององค์กรต่างๆ หรือรัฐบาลที่เป็นไปในทางที่ไม่เหมาะสม อันจะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อประชาชนหรือสังคมประเทศ
5. เพื่อยกย่อง สรรเสริญ ชื่นชมการกระทำของบุคคลหรือองค์กร อันเป็นประโยชน์ต่อประชาชนและสังคมประเทศชาติ
6. เพื่อชี้ให้เห็นข้อบกพร่องของบุคคลหรือองค์กร อันอาจจะก่อให้เกิดผลเสียต่อส่วนรวม ตลอดจนเสนอแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. เพื่อให้ผู้อ่านได้มีโอกาสวิเคราะห์ วิจัยกรณี วิจัยภัยเหตุการณ์เรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง

3.2.2 การเขียนข่าว/การพาดหัว

ในการเขียนข่าว การพาดหัวข่าวนั้นจากการศึกษาหนังสือพิมพ์ของแต่ละสถาบันจะมีแนวทางที่คล้ายคลึงกัน คือมักจะเลือกเรื่องหรือประเด็นที่น่าสนใจ และพูดถึงกันมากเป็นข่าวหลัก โดยในส่วนของข่าวพาดหัวนั้นจะมีการใช้คำที่ค่อนข้างดึงดูดความสนใจและหือหวา โดยกองบรรณาธิการจะเป็นผู้พิจารณาในเรื่องของการพาดหัวข่าว

3.2.3 การเขียนรายงานพิเศษ

ในการเขียนหรือเลือกรื่องที่จะนำมาเขียนรายงานพิเศษนั้น แต่ละสถาบันจะมีวิธีคัดสรรคดี ดังนี้

1. จันทรเกษมโพสต์ จะให้แต่ละโต๊ะข่าวเลือกรื่องที่น่าสนใจตามประเด็นของตน โดยกองบรรณาธิการจะพิจารณาอีกครั้งหนึ่งว่าจะนำเรื่องใดลง เช่น รายงานพิเศษเรื่องการเลือกตั้งของสภาประจำสถาบันราชภัฏจันทรเกษม จากกองบรรณาธิการข่าวทั่วไป จากฉบับที่ 8 15-25 สิงหาคม ปี 46
2. นิสิตนักศึกษา จะร่วมกันกำหนดประเด็น มักจะเน้นไปในข่าวหลักของแต่ละฉบับ เช่น รายงานพิเศษเรื่อง ฝ่ายยึดกระดูกเพิ่มความสูงเทรนด์ศัลยกรรมใหม่วัยรุ่นไทย จากฉบับที่ 340 ประจำเดือนสิงหาคม ปี 47 ซึ่งเป็นฉบับที่เน้นไปในเรื่องของวัยรุ่น
3. หอข่าว จะเน้นในเรื่องสิ่งแวดล้อมในและนอกสถาบัน เช่น รายงานพิเศษเรื่อง มุมหนึ่งกลางสี่แยก จากฉบับที่ 2 2-6 กุมภาพันธ์ ปี 47
4. สารสัมพันธ์ จะเลือกจากประเด็นสำคัญที่ผู้คนให้ความสนใจ เช่น เรื่องนกกระเรียนแห่งสันติภาพ จากฉบับที่ 1 ประจำเดือนธันวาคม ปี 47

จากการศึกษาและเปรียบเทียบพบว่า แต่ละสถาบันค่อนข้างจะมีจุดมุ่งหมายของการเขียนรายงานพิเศษที่แตกต่างกัน แต่สิ่งที่ทุกสถาบันนั้นใช้เป็นเกณฑ์หลักในการเลือกรื่องนั้นก็คือ เลือกจากประเด็นที่เป็นที่พูดถึงกันมากในช่วงนั้นๆ หรือพูดง่าย ๆ ว่าเป็นข่าวกระแสที่ได้รับ ความสนใจ ก็จะได้รับ การพิจารณาจากกองบรรณาธิการเป็นพิเศษ

3.2.4 คอลัมน์ บทความ บทวิจารณ์ เนื้อหาอื่นๆ

ในส่วนนี้ของทุกสถาบันนั้นค่อนข้างจะคล้ายกันคือ การเขียนคอลัมน์ บทความและบทวิจารณ์นั้นจะให้อิสระกับนักข่าวหรือ คอลัมนิสต์เป็นคนเลือกเขียนและเลือก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเด็น ทั้งนี้ นักเขียนหรือคอลัมนิสต์จึงไม่จำเป็นต้องอยู่ในกองบรรณาธิการ ผู้เขียนจะเป็นใครก็ได้ที่ถูกพิจารณาแล้วว่าเหมาะสมที่จะรับผิดชอบคอลัมน์นั้นๆ

ในส่วนของความต่อเนื่องสม่ำเสมอของคอลัมน์ของแต่ละ สถาบันต่างไม่เน้นที่ความต่อเนื่องแบบฉบับต่อฉบับ เรื่องส่วนใหญ่จะจบภายในฉบับ ด้วยเหตุผลของความไม่แน่นอนของการเผยแพร่หนังสือพิมพ์นั่นเอง

3.3 ด้านรูปแบบ

ในด้านรูปแบบนั้นได้ศึกษาในเรื่องกระบวนการผลิต ไม่ว่าจะเป็นการวาง Lay out จำนวนหน้าที่พิมพ์ วิธีพิมพ์ การเตรียมต้นฉบับภาพ การตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคของขั้นตอนการผลิต ดังนี้

3.3.1 การวาง Lay out

การวาง Lay out นั้นแต่ละสถาบันจะเป็นคนวางและจัดรูปแบบเองก่อนที่จะส่งโรงพิมพ์ ในการวาง Lay out แต่ละสถาบันจะใช้คอมพิวเตอร์แบบ แมคอินทอช แต่จากหนังสือพิมพ์ศึกษา(สารส้ม) นั้นใช้เครื่อง PC(personal computer) ดังนั้นในกระบวนการจัดวางจึงค่อนข้างจะต่างกันมากในเรื่องความสะดวก คือเครื่อง แบบ PC นั้นการจัดวางค่อนข้างจะไม่สะดวก เช่นในด้าน INPUT ต้องใช้เมาท์ แต่ เครื่องแมคอินทอชนั้นใช้ปากกาเลเซอร์ เป็นต้น อีกทั้งในด้านการประมวลผลและรูปแบบเครื่องแมคอินทอชนั้นมีประสิทธิภาพดีกว่าค่อนข้างมาก

เกี่ยวกับเรื่องนี้ให้ผู้สัมภาษณ์ต่างยืนยันว่า เครื่อง แมคอินทอช นั้นมีประสิทธิภาพต่อการวาง Lay out และยังเอื้อประโยชน์ต่องานหนังสือพิมพ์ในด้านอื่นๆอีกด้วย

3.3.2 จำนวนหน้า

หนังสือพิมพ์สารส้มและนิสิตนักศึกษานั้นมีจำนวนหน้าที่ไม่แน่นอน แต่หนังสือพิมพ์จันทร์เกษมโพสต์และหอข่าวจะมีจำนวนหน้าที่แน่นอน จันทร์เกษมโพสต์มี 2 ลักษณะ คือ 1.แบบทั่วไปมี 4 หน้าแทบลอย 2.แบบประกวดมี 12หน้าทั่วไปและ 12หน้าแทบลอย ส่วนหอข่าวมี 12หน้าแทบลอย ทั้งนี้จะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆด้วย เช่น งบประมาณ จำนวนของข่าวและบทความ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ยังส่งผลกระทบต่อความสม่ำเสมอของการเผยแพร่หนังสือพิมพ์นักศึกษาอีกด้วย

3.3.3 วิธีพิมพ์ จำนวนพิมพ์

ในเรื่องของการจัดพิมพ์ นั้นทุกสถาบันที่ทำการศึกษาจะไม่ได้ทำการจัดพิมพ์เอง แต่จะเป็นการจ้างโรงพิมพ์ ซึ่งในส่วนนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนที่ใช้ค่าใช้จ่ายมากที่สุด และในการจัดพิมพ์แต่ละครั้งนั้นต้องใช้เวลาประมาณ 7 วันซึ่งเรื่องเวลาถือเป็นปัญหาสำคัญของการนำเสนอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข่าว ทั้งนี้บรรณาธิการต่างต้องคอยจับกระแส โดยแยกเป็นข่าวสองประเภท คือ ข่าวที่อาศัยความสด เช่น ข่าวเหตุการณ์ต่างๆ เป็นต้น กับข่าวที่ไม่ต้องการความสด เช่น ข่าวน้ำเง่าเสีย เป็นต้น โดยกองบรรณาธิการจะ คอยคอยจับกระแสข่าวที่ต้องการความสดเป็นพิเศษ มิฉะนั้นก็อาจทำให้คุณค่าของข่าวลดลงไปได้

จำนวนพิมพ์ของแต่ละสถาบัน แต่ละฉบับนั้นจะไม่เท่ากัน คือ ส่วนใหญ่จะพิจารณาจาก จำนวนของกลุ่มเป้าหมาย และเงินทุน ซึ่งถ้าจะพูดถึงเรื่องราคาต่อต้นฉบับแล้วการพิมพ์ครั้งละหลายๆจะค่อนข้างประหยัดกว่าการพิมพ์จำนวนน้อย เพราะราคาของค่าเพลท จะคงที่ ตัวอย่างเช่น ราคาค่าเพลท 10,000 บาท ค่ากระดาษและค่าพิมพ์ฉบับละ 2 บาท ถ้าหากพิมพ์ 1,000 ฉบับ ราคาเฉลี่ยต่อฉบับก็จะอยู่ที่ 6 บาท แต่ถ้าพิมพ์ 2,000 ฉบับ ราคาเฉลี่ยก็จะเหลือเพียง 3.50 บาท ดังนั้นเรื่องจำนวนผลิตจึงถือเป็นส่วนสำคัญ

3.3.4 การเตรียมต้นฉบับภาพ

การเตรียมต้นฉบับภาพของหนังสือพิมพ์นักศึกษาแต่ละสถาบันจะคล้ายคลึงกันคือ จะมีช่างภาพประจำคอยดูแลเรื่องการถ่ายภาพ แต่บางกรณีนักข่าวก็ต้องเป็นคนถ่ายภาพเอง

ในเรื่องของต้นฉบับภาพนั้น กล้องที่ใช้ถ่ายผู้ให้สัมภาษณ์ต่างให้ความเห็นว่า ถ้าหากใช้กล้อง ดิจิตอล จะสะดวกและประหยัดกว่ากล้องที่ใช้ฟิล์มค่อนข้างมาก

3.3.5 การตรวจสอบความถูกต้อง

การตรวจสอบความถูกต้องนั้น ทุกสถาบันจะไม่มีที่ตั้งกองพิสูจน์อักษรขึ้นมา แต่ว่าการตรวจทานแต่ละครั้งนั้นจะเป็นความร่วมมือและช่วยเหลือกันภายในกองบรรณาธิการ ก่อนที่จะส่งไปยังโรงพิมพ์

ในการตรวจทานแต่ละครั้งหน้าที่จะต้องระวังเป็นพิเศษก็คือ พาดหัวข่าวและข่าวต่อเพราะถือว่าหัวใจสำคัญของหนังสือพิมพ์นั้นอยู่ที่ข่าว

3.3.6 ปัญหาและอุปสรรค

เรื่องของปัญหาและอุปสรรคของแต่ละสถาบันนั้นสามารถเปรียบเทียบได้ดังนี้

1. จันทรเกษมโพสต์ ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือขาดความชำนาญในการใช้เครื่อง แมคอินทอช
2. นิสิตนักศึกษา ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือขาดเงินสนับสนุนในการซื้ออุปกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. หอข่าว ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ

- ปัญหาเรื่องเวลา
- ปัญหาการไม่ให้ความร่วมมือของแหล่งข่าว

4. สารสัมพันธ์ ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ

- ความล่าช้าในการพิมพ์
- ขาดงบประมาณ
- ขาดประสบการณ์ในการทำหนังสือพิมพ์นักศึกษา
- เวลาในการจัดทำมีน้อยต้องเร่งปิดต้นฉบับ

จากเรื่องปัญหาและอุปสรรค ตามตารางที่ 4.6 นั้นแสดงให้เห็นว่าทุกสถาบันนั้นล้วนแล้วแต่มีปัญหาในการผลิตทั้งสิ้น แต่สารสัมพันธ์จะประสบปัญหามากกว่าเพราะเริ่มต้นฝึกผลิตเป็นปีแรก

3.4 ด้านอื่นๆ

3.4.1 ด้านงบประมาณ

ในส่วนของของด้านการเงินในส่วนที่ศึกษานั้น จะศึกษาว่ากลุ่มตัวอย่างได้เงินสนับสนุนมาจากที่ไหน มีการหารายได้อย่างไร และเพียงพอหรือไม่ เพื่อแสดงให้เห็นว่าแม้การทำหนังสือพิมพ์นั้นจะค่อนข้างมีอิสระในการนำเสนอ แต่สิ่งที่มาจำกัดขอบเขตของการนำเสนอด้วยนั้นก็คืองบประมาณนั่นเอง ซึ่งหนังสือพิมพ์นักศึกษาจะได้รับเงินสนับสนุนจากสถาบันหรือคณะที่ศึกษาอยู่

สำหรับหนังสือพิมพ์หอข่าว รายได้หลักของหนังสือพิมพ์นั้นมาจากทั้ง 3 ด้าน คล้ายกับหนังสือพิมพ์อาชีพจริงๆ คือ การขายโฆษณา ได้รับเงินสนับสนุนจากสถาบัน และจากยอดขายหนังสือพิมพ์ในสถาบัน ซึ่งหนังสือพิมพ์ จันทรเกษมโพสต์ ก็มีการหารายได้จากการขายเช่นกัน แต่ว่ารายได้ยังไม่มากและไม่ค่อยจะมีคนสนใจมาลงโฆษณาเท่าที่ควร เรื่องของรายได้จากการโฆษณานั้น จันทรเกษมโพสต์ไม่ได้คาดหวังจากรายได้ส่วนนี้ ซึ่งคล้ายกับหนังสือพิมพ์สารสัมพันธ์ที่ว่า ทั้งสองฉบับนั้นไม่มีรายได้จากการโฆษณาเลย ทั้งสองล้วนใช้งบประมาณจากสถานศึกษาทั้งสิ้น แต่ก็มีการส่งเรื่องขอเงินในส่วนโฆษณาอยู่ แต่ก็ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากบริษัทต่างๆ

3.4.2 ด้านการประชาสัมพันธ์

ในส่วนของการประชาสัมพันธ์ของแต่ละสถาบันนั้นต่างให้ความสำคัญแตกต่างกันออกไป รวมทั้งวิธีการประชาสัมพันธ์ก็มีส่วนแตกต่างกันออกไปดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. จันทรเกษมโพสต์ มีวิธีประชาสัมพันธ์ คือ
 - ติดป้ายโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์
 - จำหน่ายให้กับนักศึกษา และส่งไปยังสถาบันต่างๆ
2. นิสิตนักศึกษา มีวิธีประชาสัมพันธ์ คือ
 - แจกโดยวางไว้ที่ศูนย์หนังสือ
 - เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ www.commarts.chula.ac.th/jronline
3. หอข่าว มีวิธีประชาสัมพันธ์ คือ
 - ติดป้ายประกาศในมหาวิทยาลัย
 - จำหน่ายเป็นจุดๆในกลุ่มนักศึกษาและร้านสะดวกซื้อในมหาวิทยาลัย
4. สารสัมพันธ์ มีวิธีประชาสัมพันธ์ คือ
 - ติดป้ายโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์
 - ใช้วิธีการแจกเอง และฝากแจกตามจุดต่างๆ
 - เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ www.kmitl.ac.th/sic

จะเห็นได้ว่ามี 2 สถาบันที่จำหน่ายหนังสือพิมพ์นักศึกษา และ อีก 2 สถาบันที่ใช้วิธีการแจกฟรี ด้วยความคิดเห็นที่แตกต่างกันออกไป สถาบันที่ขายให้เหตุผลว่าเพื่อเป็นการฝึกปฏิบัติอย่างครบวงจร ถ้าเป็นหนังสือพิมพ์นั้นต้องขายจริง ส่วนอีก 2 สถาบันนั้นมองเห็นว่าการขายจะทำให้ศึกษานั้นสนใจหนังสือพิมพ์น้อยลง แต่ในส่วนของการขายทุกสถาบันก็ไม่ได้หวังเม็ดเงินส่วนนี้เป็นรายได้หลัก

ในด้านการประชาสัมพันธ์ทุกสถาบันล้วนแล้วแต่ใช้วิธีการติดโปสเตอร์ แต่หนังสือพิมพ์นิสิตนักศึกษาไม่ได้ประชาสัมพันธ์ด้วยเพราะว่าทำมานานแล้ว และงบประมาณไม่เพียงพอแต่จะไปประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์แทน ซึ่งหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติที่ผู้วิจัยทดลองทำก็มีการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์เช่นกัน

3.4.3 ด้านการส่งผลงานเข้าร่วมประกวด

ในการส่งผลงานเข้าประกวดนั้น ทุกสถาบันที่ทำการศึกษาขึ้นล้วนแล้วแต่เคยส่งผลงานเข้าร่วมประกวด ในโครงการพิราบน้อยของสมาคมผู้สื่อข่าวแห่งประเทศไทยแล้วทั้งสิ้น แต่สถาบันที่เคยได้นั้นมีเพียงแค่ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม(จันทรเกษมโพสต์) และ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ (นิสิตนักศึกษา) เท่านั้น ซึ่งปี(พ.ศ.2547)หนังสือพิมพ์จันทรเกษมโพสต์ นั้นได้รับรางวัลถึง 7 รางวัล ส่วนหนังสือพิมพ์นิสิตศึกษานั้น ช่วงระยะหลังไม่ได้รับรางวัลใดๆมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นเวลานานแล้ว ซึ่งได้รับเหตุผลอธิบายว่างบประมาณนั้นมีไม่มาก อีกทั้งนิสิตนักศึกษาก็ไม่ต้องการแข่งขันกับใคร ขอเป็นเพียงแค่สื่อทางเลือกเท่านั้น

3.4.4 ความคิดเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์นักศึกษา

อริรัตน์ มีลกุล...จันทร์เกษมโพสท์"หนังสือพิมพ์นักศึกษาเชื่อมต่อวิชาชีพมาก เป็นประสบการณ์แห่งการเรียนรู้ เป็นแบบฝึกหัดแรกที่สำคัญ ให้ประโยชน์ในด้านของกระบวนการทำงานโดยที่แทบจะมองไม่เห็นผลเสีย และในต่อไปส่วนตัวคิดว่าหนังสือพิมพ์ฝึกปฏิบัติของนักศึกษาจะมีบทบาทมากขึ้นในสถาบันที่เปิดสอนสาขาสื่อสารมวลชน หนังสือพิมพ์นักศึกษาเปรียบเสมือนกระบอกเสียงที่ทำให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญ อันจะทำให้บทบาทของหนังสือพิมพ์มีมากขึ้น"

ธิตินา อูระพิพัฒน์พงษ์...นิสิตนักศึกษา"มันมีส่วนเชื่อมต่อวิชาชีพ และทำให้เราได้เล่นมุมมองต่างๆสู่สังคมด้วยความรับผิดชอบ เราทำหนังสือพิมพ์นักศึกษาเพียงเพราะต้องการให้เป็นสื่อตัวเลือก เราไม่ได้ต้องการแข่งกับใคร เราไม่มองว่าใครเป็นคู่แข่ง ในอนาคตก็คิดว่าจะมีคนสนใจเพิ่มขึ้นกว่านี้เพราะตอนนี้ถือว่าเด็กรุ่นใหม่ให้ความสนใจน้อย ส่วนใหญ่ก็เลือกไปทางสายอื่นมากกว่า หรือแม้แต่เด็กจุฬาลงกรณ์ที่จบสายวารสารก็แทบจะหาคนที่ทำงานด้านนี้ยาก"

พิชฌัญ ชูประเสริฐ...หอข่าว"มันทำให้เราได้รับความรู้จากการปฏิบัติจริงๆ ได้เรียนรู้ถึงกระบวนการต่างๆ แม้กระทั่งวิธีการแก้และป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น โดยส่วนตัวแล้วคิดว่าการได้มาทำหนังสือพิมพ์นักศึกษานั้นไม่มีผลเสียอะไร และก็ยังอยากให้สถาบันต่างๆได้ผลิตหนังสือพิมพ์กันมากขึ้น"

วิจารณ์ผล

จากการศึกษาเรื่องกระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษานั้น จะสังเกตได้ว่าในสถาบันที่เปิดหลักสูตรวารสารศาสตร์นั้นค่อนข้างที่จะให้ความสำคัญเรื่องของการฝึกปฏิบัติหนังสือพิมพ์นักศึกษา ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดีที่ให้นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์จริงๆ ในด้านสื่อมวลชน แต่ทว่าในสถาบันที่ยังไม่เปิดสาขาวารสารศาสตร์นั้นยังถือว่ามีการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษาถือว่ายังมีปริมาณน้อย แต่แนวโน้มในอนาคตมีแนวโน้มที่จะมีหนังสือพิมพ์นักศึกษาเพิ่มขึ้น จากความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ต่างเห็นพ้องต้องกันว่าการได้ร่วมผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษานั้นมีประโยชน์กับตนมาก และก็ต่างมองว่าในอนาคตสถาบันต่างๆจะให้ความสำคัญกับหนังสือพิมพ์นักศึกษามากขึ้นด้วยเพราะว่าหนังสือพิมพ์นักศึกษามีประโยชน์ในหลายด้านด้วยกันนั่นเอง ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านการฝึกปฏิบัติการด้านการผลิต การทำข่าว หนังสือพิมพ์นักศึกษายังมีส่วนช่วยสร้างความ

เป็นหนึ่งเดียวให้กับสถาบันด้วย เช่นการรับรู้ถึงปัญหาาร่วมกัน การประชาสัมพันธ์ทั้งหลายตามเอกสารและข้อมูลต่างๆที่ส่งถึงผู้บริหารและนักศึกษานานาชาติเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา ไม่นานมานี้เห็นว่ามีแนวโน้มที่จะมีการนำเอาสื่อมวลชนไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านการผลิต การทำข่าว หนังสือพิมพ์นักศึกษายังมีส่วนช่วยสร้างความ เป็นหนึ่งเดียวให้กับสถาบันด้วย เช่นการรับรู้ถึงปัญหาาร่วมกัน การประชาสัมพันธ์ทั้งหลายตามเอกสารและข้อมูลต่างๆที่ส่งถึงผู้บริหารและนักศึกษานานาชาติเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา ไม่นานมานี้เห็นว่ามีแนวโน้มที่จะมีการนำเอาสื่อมวลชนไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา

บทบาทและหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ 4 ประการ ได้แก่ ให้ข่าวสาร (To Inform) ให้ข้อเสนอแนะ (To Give Opinion) ให้ความบันเทิง (To Entertain) เป็นสื่อในการโฆษณา (To Advertise) แต่หนังสือพิมพ์นักศึกษานั้นก็ยังไม่สามารถแสดงความสามารถของสื่อออกมาได้อย่างเต็มที่ หนังสือพิมพ์นักศึกษายังถูกจำกัดอิสระด้วยงบประมาณในการผลิต แม้ว่าหนังสือพิมพ์นักศึกษาบางฉบับจะมิรายได้จากการจำหน่ายและขายโฆษณา แต่ทว่ารายได้ในส่วนนี้ก็นับถือว่ายังไม่เพียงพอที่จะมาสนับสนุนและลดขีดจำกัดของหนังสือพิมพ์นักศึกษาได้อย่างแท้จริง จากการศึกษาปัจจุบันหนังสือพิมพ์นักศึกษาเกือบทุกฉบับยังต้องพึ่งพางบประมาณจากสถาบันหรือคณะเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็ยังถือว่าไม่เพียงพอต่อความต้องการเท่าใดนัก อีกสิ่งหนึ่งที่เป็นข้อจำกัดหนังสือพิมพ์นักศึกษาก็คือเวลาในการปิดต้นฉบับที่ค่อนข้างมีน้อย แต่ระยะเวลาในการพิมพ์นั้นค่อนข้างนานจึงทำให้ความใหม่ของข่าวลดลงและปิดเล่มค่อนข้างลำบาก

สิ่งที่มาสังเกตของหนังสือพิมพ์นักศึกษาก็เรื่องก็คือเรื่องของจำนวนของนักศึกษาที่เข้าร่วมการผลิตนั้นก็มีผลต่อทุกๆด้านของหนังสือพิมพ์นักศึกษาก็คงได้ เพราะจำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมการผลิตยิ่งมากเท่าใดก็จะช่วยเอื้อต่อกระบวนการผลิตมากเท่านั้น ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์นิสิตนักศึกษานั้น ถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์นักศึกษาที่มีมายาวนาน แต่ด้วยจำนวนนักศึกษาที่สนใจศึกษาในสาขาวารสารศาสตร์ลดลง จึงทำให้ชื่อเสียงและคุณภาพของหนังสือพิมพ์ค่อนข้างน้อยลงโดยใช้รางวัลและความดีของการออกสู่ผู้รับสารซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาที่สนใจในด้านวารสารนั้นเริ่มลดจำนวนลง เพราะหันไปสนใจในสาขาอื่นๆแทน

แต่ไม่ว่าจะอย่างไรหนังสือพิมพ์นักศึกษาก็ยังเป็นเวทีแสดงความคิดเห็นและฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาไปได้อีกนาน อย่างน้อยก็จนกว่าโลกนี้จะไม่หนังสือหรือสื่อสิ่งพิมพ์นั่นเอง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

(Conclusion)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาถึงกระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้ได้ทราบวัตถุประสงค์ของการผลิต ขั้นตอนหลักการผลิตและเผยแพร่ไปสู่กลุ่มเป้าหมาย

1. วัตถุประสงค์ในการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นนั้นมีขึ้นก็เพื่อฝึกปฏิบัติของนักศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารและลดความเป็นเอกเทศภายในสถาบัน

2. กระบวนการผลิตแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนหลักๆ ได้แก่ การเตรียมต้นฉบับ การตรวจต้นฉบับ และการจัดพิมพ์ ซึ่งในแต่ละขั้นตอนนี้ก็มีวิธีการคล้ายคลึงกับการทำหนังสือพิมพ์หรือสิ่งพิมพ์ทั่วไป

3. ในการเผยแพร่ของแต่ละสถาบันนั้นจะแยกเป็น 2 ลักษณะ คือแบบขาย และแบบแจกฟรี ซึ่งสถาบันที่ขายให้เหตุผลว่าเป็นการเพิ่มทุนทักษะในด้านการตลาด ส่วนสถาบันที่แจกฟรีมองว่าอยากให้นักศึกษามีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

4. ในการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นจะพบปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือเรื่องของงบประมาณ และระยะเวลาในการปิดต้นฉบับ

นอกจากนั้นในด้านการประชาสัมพันธ์แต่ละสถาบันต่างให้ความสำคัญในด้านนี้เป็นอย่างมาก แต่แต่ละสถาบันต่างงบประมาณไปในส่วนนี้ถือว่าค่อนข้างมาก สื่อที่ออกมาเผยแพร่นั้น เช่น โปสเตอร์ เวบไซต์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. การทำหนังสือพิมพ์นั้นถือว่าช่วยฝึกทักษะต่างๆ ให้กับนักศึกษาทั้งที่เรียนในสาขาที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องก็ตาม เช่น นักศึกษาในด้านวิชาการเกษตรก็สามารถนำความรู้ของตนเขียนเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่กลุ่มเป้าหมายได้ ทั้งนี้ยังช่วยฝึกกระบวนการคิดอีกด้วย

2. ในแง่การเขียน การสัมภาษณ์ หรือการทำข่าวนั้นสามารถพัฒนาเป็นอาชีพต่อไปในอนาคตได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ควรมีการศึกษาในเรื่องของการทำข่าวคุณภาพเพื่อส่งเข้าชิงรางวัล หรือกระทั่งการวิเคราะห์ถึงคุณภาพของข่าวโดยตรง ซึ่งเป็นหัวข้อต่อเนื่องจากการศึกษาและน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ

4. ควรมีการศึกษา หรือ รวบรวมจำนวนและหัวหนังสือพิมพ์นักศึกษาจากทั่วประเทศ เพราะหนังสือพิมพ์นักศึกษาไม่ได้มีแค่เพียงในกรุงเทพฯ เท่านั้น

ข้อเสนอแนะจากการดำเนินการวิจัย

1. ในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งควรเตรียมความพร้อมของทั้งผู้ให้สัมภาษณ์ และ ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้พร้อม ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของเวลา หรือ อุปกรณ์ต่างๆ
2. ในการตั้งคำถามผู้สัมภาษณ์ควรทำความเข้าใจกับคำถามให้ดีก่อนที่จะไปสัมภาษณ์ มิฉะนั้นอาจเกิดการสับสนได้
3. การสัมภาษณ์แต่ละครั้งควรเก็บรายละเอียดปลีกย่อยที่ไม่ได้อยู่ในคำถามมาด้วย เพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ.25-3.สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา.กรุงเทพมหานคร:บริษัท
เอดีชั่น เพรส โพรดักส์ จำกัด
- ชวรัตน์ เชิดชัย.2520.การบรรณาธิกรณหนังสือพิมพ์และนิตยสาร.กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาการ
หนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ แผนกอิสระวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ชวรัตน์ เชิดชัย.2527.ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน.กรุงเทพมหานคร:บริษัทการพิมพ์
ดรุณี หิรัญรักษ์.2529.เทคนิคการหาข่าวและการเขียนข่าวหนังสือพิมพ์.กรุงเทพมหานคร:สำนัก
พิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นรินทร์ นำเจริญ.2541.บทบาทในการสะท้อนและวิพากษ์วิจารณ์สังคมของนิตยสาร
วรรณกรรมไทย พ.ศ.2520-พ.ศ.2539.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปรมะ สตะเวทิน.2541.การสื่อสารมวลชน กระบวนการและทฤษฎี.พิมพ์ครั้งที่2.กรุงเทพมหานคร:
ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์
- พีระ จิรโสภณ.2532.เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสารหน่วยที่ 11.นนทบุรี:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พีระ จิรโสภณ.2529.ทฤษฎีเกี่ยวกับผลกระทบของการสื่อสารมวลชน.นนทบุรี.สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- พัชนี เสงยจรรยา.2541.แนวคิดหลักนิเทศน์ศาสตร์ , พิมพ์ครั้งที่ 5.กรุงเทพมหานคร:เผลโล่การพิมพ์
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.พ.ศ.2540 มาตรา 39
- เฟรด เอส ซีเบอร์ท.2513.ทฤษฎีสื่อสารมวลชน.กรุงเทพมหานคร:ไทยวัฒนาพานิช
- มาลี บุญศิริพันธ์.2537.หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ประกายพริก
สมควร กวียะ.2531.หลักการทำหนังสือพิมพ์ออนไลน์.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์และทำปกเจริญ
ผล
- ศิริทิพย์ ชันสุวรรณ.2539.การบริหารงานหนังสือพิมพ์.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ประกายพริก
- ศิริทิพย์ ชันสุวรรณ.2539.การหนังสือพิมพ์เบื้องต้น.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ประกายพริก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุภา ศิริมานนท์.2528.บทบาทของนิตยสารพิมพ์กับการเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตย.ใน
30 ปีสมามคมักข่าว.กรุงเทพมหานคร:ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์

สุรพงษ์ โสธนะเสถียร.2533.การสื่อสารกับสังคม.กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

อวยพร พาณิชและคณะ.2543.ภาษาและหลักการเขียนเพื่อการสื่อสาร.กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Bernard C. Cohen.1963.The Press and Foreign Policy.Princeton,NJ, Princeton University
Press

Carter V. Good.1956.Dictionary of Education (London :Mc Graw-hill)

David Manning White.1950.Journalism Quarterly:Volume 27.Fall

Eric Hodgins 1984.Write to the Point ; Effective Communication in the
Workplace.Englewood

Kert Lewin.1947. Human Relation:Channels of Group life

Leslie Stephen.1978.Text Format Model.New York

"หนังสือพิมพ์นักศึกษา". 2548. [ออนไลน์]เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaiday.com>

"หนังสือพิมพ์นักศึกษา". 2548. [ออนไลน์]เข้าถึงได้จาก : <http://www.human.cmu.ac.th>

"หนังสือพิมพ์นักศึกษา". 2548. [ออนไลน์]เข้าถึงได้จาก : <http://www.jc.tu.ac.th>

"หนังสือพิมพ์นักศึกษา". 2548. [ออนไลน์]เข้าถึงได้จาก : <http://www.commarts.chula.ac.th>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการศึกษา

วันที่.....

แบบสัมภาษณ์การศึกษากระบวนการผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....สถาบัน.....

ชื่อหนังสือพิมพ์ที่ผลิต.....

ตำแหน่ง.....หน้าที่.....

ผลงานที่ทำ.....

ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ จุดมุ่งหมาย นโยบาย

วัตถุประสงค์.....

จุดมุ่งหมาย.....

นโยบาย.....

สโลแกนของหนังสือพิมพ์(คำขวัญ).....

สาเหตุที่เข้าร่วมผลิตหนังสือพิมพ์นักศึกษา.....

ส่วนที่ 3 กระบวนการผลิต

3.1 การจัดองค์กร.....

.....

.....

.....

การจัดกองบรรณาธิการ.....

.....

หน้าที่กองบรรณาธิการ.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 ด้านเนื้อหา (แนวการเขียน การรายงาน แนวทางการทำต้นฉบับ / พิจารณาแนวทางการหา เนื้อหา)

บทบรรณาธิการ.....

.....

ข่าว การเขียนข่าว/การพาดหัว.....

.....

รายงานพิเศษ.....

.....

คอลัมน์.....

.....

บทความ.....

.....

บทวิจารณ์.....

.....

เนื้อหาอื่นๆ.....

.....

3.3 ด้านรูปแบบ

การวางเลเอาท์.....

จำนวนหน้า.....

วิธีพิมพ์.....

การเตรียมต้นฉบับภาพ.....

การตรวจสอบความถูกต้อง.....

ปัญหาและอุปสรรค.....

3.4 ด้านอื่น

3.3.1 ด้านการเงิน

ได้รับเงินสนับสนุนจากไหนบ้าง?.....

เพียงพอหรือไม่?.....

มีวิธีการรายได้อย่างไรบ้าง?.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและอุปสรรค.....

.....

3.3.2 ด้านประชาสัมพันธ์

มีวิธีประชาสัมพันธ์หนังสือพิมพ์อย่างไร?(มีเว็บไซต์หรือไม่?).....

.....

วิธีการเผยแพร่สื่อกลุ่มเป้าหมาย.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค.....

3.3.3 การส่งผลงานเข้าร่วมประกวดในสถาบันต่างๆ

เคยส่งผลงานเข้าประกวดหรือไม่?.....

ส่งเข้าประกวดในสถาบันใดบ้าง?.....

เคยได้รับรางวัลอะไรบ้าง ปีไหน และจากข่าวอะไร?.....

.....

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์นักศึกษา

หนังสือพิมพ์นักศึกษาเอื้อต่อวิชาชีพหรือไม่.....

ประโยชน์และผลเสียของหนังสือพิมพ์นักศึกษา.....

.....

.....

ความคิดเห็นส่วนตัว(แนวโน้ม ทิศทางของหนังสือพิมพ์นักศึกษา).....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างหนังสือพิมพ์นักศึกษา

หนังสือพิมพ์สารสาม

หนังสือพิมพ์หอข่าว

หนังสือพิมพ์นิสิตนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนังสือพิมพ์จันทรเกษมโพสต์
(ฉบับประกวดขนาดมาตรฐาน)

หนังสือพิมพ์จันทรเกษมโพสต์
(สอดใส่ ฉบับประกวด ขนาดแทบลอยด์)

หนังสือพิมพ์จันทรเกษมโพสต์
(สำหรับจำหน่ายในสถาบันขนาดแทบลอยด์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นาย โกสินทร์ อินพุ่ม
วันเดือนปีเกิด วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ. 2524
สถานที่เกิด โรงพยาบาล กรุงเทพเทปคริสเตียน
ที่อยู่ปัจจุบัน 18 ซ. พัทธน์ 2 ถ. คอนแวนต์ สีลม บางรัก กทม. 10500
ประวัติการศึกษา ปีการศึกษา 2539 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดสระเกศ
ปีการศึกษา 2542 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดสระเกศ
ปีการศึกษา 2544 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคลวิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ
ปีการศึกษา 2546 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อ – สกุล นาย คุณาวุฒิ พุฒซ้อน
วันเดือนปีเกิด วันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด โรงพยาบาลปัตตานี
ที่อยู่ปัจจุบัน 43 หมู่ 5 ต.โคกแฝด เขตหนองจอก กทม. 10530
ประวัติการศึกษา ปีการศึกษา 2539 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สอนกุล
หลาบวิทยาลัยปทุมธานี
ปีการศึกษา 2542 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก
ปีการศึกษา 2544 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยี
ราชมงคลวิทยาเขตปทุมธานี
ปีการศึกษา 2546 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้